

HELSINGIN KAUPUNKI

VUOSIKERTOMUS 2003

HELSINGIN KAUPUNGIN VUOSIKERTOMUS 2003

YLIPORMESTARIN KATSAUS	3	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	10
HELSINGIN KAUPUNGIN ORGANISAATIO	4	KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIINTEISTÖTOIMI	12
HELSINKI-KONSERNI	5	SIVISTYS-JA HENKILÖSTÖTOIMI	14
KAUPUNGINVALTUUSTO 2003	6	RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI	16
KAUPUNGINHALLITUS 2003	7	TILINPÄÄTÖSTIEDOT 2003	18
KAUPUNGINJOHTAJANTOIMIALA	8	TIETOJA HELSINGISTÄ	31

MATTI TIRRI

Julkaisija: Helsingin kaupunginkanslia
PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinvaihe (09) 1691
Fax (09) 169 783

Graafinen suunnittelu & taitto:
Tommi Luhtanen / Vihreä Peto Oy

Kuvitus:
Tanja Varonen & Tommi Luhtanen / Vihreä Peto Oy

Valokuvat:
Kuva-aineisto: Helsingin kaupungin kuva-arkisto
FutureImageBank Ltd
Kuvakollaasit: Tanja Varonen

Paino: Kirjapaino F.G. Lönnberg Oy 2004
ISBN: 951-718-899-4

YLIPORMESTARIN KATSAUS

ATELIER NYBLIN

Helsingin seudun taloudellinen kasvu vahvistui erityisesti vuoden 2003 lopulla ja seudun tuotanto kasvoi selvästi muuta maata nopeammin. Kasvu perustui kaupan, rakentamisen sekä kotitalouksien ja yritysten palvelujen suotuisaan kehitykseen. Sen sijaan teollisuuden tuotanto polki Helsingin seudulla edelleen paikallaan.

Helsingin kaupungin taloudessa jouduttiin vuonna 2003 jatkamaan tiukan budjettikurin linjaa valtion toteuttamien verotuloleikkausten takia. Päättäväisin toimin kaupungin toimintamenojen kasvu on nyt saatu taittumaan. Talouden sopeutusohjelman onnistumisen edellytyksenä on ollut poliittisten päätöksentekijöiden vastuuntunto ja yhteisymmärrys. Kiitokset kuuluvat myös kaupungin henkilöstölle, joka virastoissa ja laitoksissa on joutunut toteuttamaan ikävät säästötoimenpiteet.

1990-luvun laman aikana kaikki kunnat olivat kipeiden menoleikkausten edessä. Nyt Helsinki on ollut melkein yksin tilanteessa, jossa toimintamenoja on pitänyt alentaa myös reaalisesti.

Kaupungin talouden tasapainottuminen antaa vähitellen liikkumavaraa myös kaupunkilaisten palvelujen turvaamiseen. On tärkeää, että liikkumavaran paraneminen kytetään ohjaamaan palveluihin, joissa on selviä puutteita. Tällaisia ovat esimerkiksi vanhustenhuolto sekä lapsille tarkoitettut palvelut.

Tärkeä tavoite on ollut tehostaa kaupungin palvelujen tuotantotapoja tinkimättä peruspalvelujen tarjonnasta. Kaupunginhallituksen asettama organisaatiokomitea teki vuonna 2003 useilla hallinnonaloilla ehdotuksia toimintojen tehostamiseksi. Komitean ehdotusten täytäntöönpanossa on edetty aikailematta. Erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa organisaatiomuutosten odotetaan parantavan kaupunkilaisten palvelujen laatua.

Helsingin kunnallispolitiikan keskeisiin päätöksiin kuului viime vuonna uuden yleiskaavan hyväksyminen. Yleiskaavan valmistelu käynnistyi asukkailla järjestetyllä ideakilpailulla jo vuonna 1997. Tultuaan nyt hyväksytyksi kaava viitoittaa Helsingin kehitystä ainakin vuosikymmeneksi eteenpäin. Myös Helsingin uusi asunto-ohjelma vuosille 2004–2007 hyväksyttiin vuonna 2003, ja se tulee osaltaan yleiskaavan tavoitteita kaupungin kehittämiseksi. Asunto-ohjelman tavoitteena on luoda edellytykset keskimäärin 4 100 asunnon tuotannolle vuosittain ja monimuotoisen asuntotuotannon kautta veropohjan vahvistamiselle.

Euroopan unionin kehittämistyöhön Helsinki osallistui vuonna 2003 edelleen sekä Eurocities-järjestön että EU:n alueiden komitean kautta. Ehdotukseen EU:n uudeksi perustuslailliseksi sopimukseksi kirjattiin paikallishallinnon kannalta tärkeä periaate alue- ja paikallishallinnon kuulemisesta sellaisissa EU-säädösehdoituksissa, joilla on joko alueellinen tai paikallinen ulottuvuus. Helsinki oli aktiivisesti rakentamassa myös uutta Itämeren alueen suurkaupunkien Baltic Metropolises -yhteistyöverkostoa.

Hallituksen päätös säilyttää yhteisövero kuntien tulolähteenä oli tärkeä sekä koko Suomen kuntasektorille että myös Helsingin kaupungille, sillä kuntien oikeus osuuteen yhteisöveron tuotosta on keskeinen osa Suomen kunnallista itsehallintoa. Yhteisövero kannustaa kuntia pitämään huolta yritysten toimintaedellytyksistä ja samalla myös omasta kilpailukyvystään.

Eva-Riitta Siitonen
kaupunginjohtaja, ylipormestari

KAUPUNGINVALTUUSTO	
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastaja
Tarkastusvirasto (ks. myös Kj:n toimiala)	

KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginjohtaja (Kj)	
Kaupunginkanslia	Tarkastusvirasto, yleishallinnon osalta
Finlandia-talo	Tekninen lautakunta
Satamalauskunta	Helsingin Energia
Helsingin Satama	Helsingin Vesi

Sosiaali- ja terveystoiminta johtava apulaiskaupunginjohtaja (Stj)		Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoiminta johtava apulaiskaupunginjohtaja (Kaj)	
Sosiaalilautakunta	Terveyslautakunta	Asuntolautakunta	Kiinteistölautakunta
Sosiaalivirasto	Terveysvirasto	Asuntotuotantotoimikunta	Kiinteistövirasto
Holhustoimen edunvalvontatoimisto		Asuntotuotantotoimisto	Rakennuslautakunta
		Kaupunkisuunnittelulautakunta	Rakennusvalvontavirasto
		Kaupunkisuunnitteluvirasto	

Sivistys- ja henkilöstötoiminta johtava apulaiskaupunginjohtaja (Sj)		Rakennus- ja ympäristötoiminta johtava apulaiskaupunginjohtaja (Ryj)	
Ammattikorkeakoulun johtokunta	Liikuntalautakunta	Joukkoliikennelautakunta	Pelastuslautakunta
Ammattikorkeakoulu	Liikuntavirasto	Liikennelaitos	Pelastuslaitos
Eläintarhan johtokunta	Nuorisolautakunta	Liikepalvelulautakunta	Yleisten töiden lautakunta
Korkeasaaren eläintarha	Nuorisoasiainkeskus	Hankintakeskus	Rakennusvirasto
Kaupunginmuseon johtokunta	Opetuslautakunta	Helsingin Tekstiilipalvelu	Ympäristölautakunta
Kaupunginmuseo	Opetusvirasto	Helsingin Tukkutori	Ympäristökeskus
Kaupunginorkesterin johtokunta	Ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta	Palvelukeskus	
Kaupunginorkesterin toimisto	Ruotsinkielinen työväenopisto		
Kaupungin taidemuseon johtokunta	Suomenkielisen työväenopiston johtokunta		
Kaupungin taidemuseo	Suomenkielinen työväenopisto		
Koulutus- ja kehittämiskeskus	Tietokeskus		
Kulttuuri- ja kirjastolautakunta	Työterveyskeskus		
Kaupunginkirjasto			
Kulttuuriasiainkeskus			

HELSINKI-KONSERNI

Helsinki-konserni muodostuu Helsingin kaupungista, 124 tytärosakeyhtiöstä, 8 tytärsäätiöstä ja kolmesta yhteisyyhtiöstä. Lisäksi kaupunki kuuluu kuuteen kuntayhtymään ja on mukana 48 osakkuusyhtiössä. Suurin osa tytärosakeyhtiöistä on kaupungin perustamia ja kaupungin 100 prosenttisesti omistamia.

Helsinki-konsernia hallinnoidaan siten, että kaupunginvaltuusto asettaa tavoitteet sen toimin-

nalle ja kaupunginhallitus johtaa toimintaa. Vastuu konsernin operatiivisesta johtamisesta on kaupunginjohtajalla ja apulaiskaupunginjohtajilla. Tarkastuslautakunta huolehtii konsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä.

Tilikauden aikana konserniin liitettiin 9 uutta tytärosakeyhtiötä. Konsernin tytärosakeyhtiö Kiinteistö Oy Auroranlinnaan fuusioitiin 28 tytärosakeyhtiötä.

HELSINKI-KONSERNIN TYTÄRYHTIÖT

Alppila Oy
Auranlinna Koy
Brahen Terveysasema Koy
Gardenia-Helsinki Oy
Hansasilta Koy
Helsingin Ammattikoulutalo Koy
Helsingin Asumisoikeus Oy
Helsingin Asuntohankinta Oy
Helsingin Harmajankatu Asoy
Helsingin Hermanninkulma Asoy
Helsingin Kaarlenkatu 3-5 Asoy
Helsingin Kansanasunnnot Oy
Helsingin Kartanonisäntä Asoy
Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö
Helsingin Keijukaistenpolku 4 Asoy
Helsingin Kivelänkatu 5-7 Asoy
Helsingin Korkeavuorenkatu 39 Asoy
Helsingin korttukiasunnnot Koy
Helsingin Käenkuja 6 Asoy
Helsingin Käpyläntie 1 Asoy
Helsingin Laajasuontie 32 Asoy
Helsingin Liikuntahallit Oy
Helsingin Nattastenpolku Asoy
Helsingin Palveluasunnnot Koy
Helsingin Palveluauto Oy
Helsingin Pienasunnnot Koy
Helsingin Puusuutarintie 2-4 Asoy
Helsingin seudun kesäyliopiston säätiö
Helsingin Teatterisäätiö
Helsingin Tennispalatsi Koy
Helsingin Terveystalot Koy
Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy
Helsingin Työvoimapalvelu Oy
Helsingin Uusi Jalkapalloareena Oy
Helsingin V Yhteiskoulun Talo Oy
Helsingin Varusteuskentie 1 Asoy
Helsingin Vellamonkatu 29 Asoy
Helsingin Viikinkaantie 9 Asoy
Helsingin yhdistetty sairas- ja vanhainkotsäätiö
Helsinginkatu 25 Koy
Helsinki Region Marketing Oy
Helsinki-instituutin säätiö
Helsinki-viikon säätiö
Herttoniemen Pysäköinti Oy
Hämeentien Pysäköinti Oy
Intiankatu 31 Koy
Itä-Pasilan Pysäköinti Oy
Jakomäen Kiinteistöt Oy
Jakomäen Terveysasema Koy
Jääkenttäsäätiö
Kaapelitalo Koy
Kaisaniemen Metrohalli Koy
Kallahden Pysäköinti I Oy
Kallion Toimistotalot Koy
Kallion Vanhustenhuollon Keskus Koy
Kampin Palvelutalo Koy
Kannelmäen Kiinteistöt Oy
Kantakaupungin Kiinteistöt Oy
Kaupinparkki Koy
Kivikon Pysäköinti I Oy
Kivikon Pysäköinti II Oy
Kontulan Kiinteistöt Oy
Kontulan Palvelutalo Oy
Kumpulan Kiinteistöt Oy
Kyllinkatu 1 Koy
Käpylän Terveystalo Koy
Laajasalon Kiinteistöt Oy
Laivalahdentori Koy
Lasipalatsin Mediakeskus Oy
Latokartanon Pysäköinti Oy
Lindhears Asoy
Malmin Kiinteistöt Oy
Malmin Liiketalo Oy
Malmin Pysäköintitalo Oy
Malmin Virastotalo Koy
Malminkartanon Kiinteistöt Oy
Mankala Oy
Mannerheimintie 54 Asoy
Markkinatie 10 Asoy
Maunulan Asunnnot Koy
Mehelininkatu 38 Asoy
Merimiehenkatu 12 Asoy
Mikonmäen Lastentalo Oy
Mosaikkitorin pysäköintilaitos Koy
Myllypuron Kiinteistöt Oy
Mäkelänrinteen Uutikeskus Oy
Nord Water Oy
Paciuksenkadun Pysäköinti Oy
Paciuksenkatu 4 Asoy
Pakkalanatie 30 Koy
Paloheinän Palvelukeskus Koy
Palvelukeskus Albatross Oy
Parmaajanpuisto Koy
Pasilan Urheiluhalli Oy UH
Pieni Villasaarentie 2 Asoy
Pihlajiston Kiinteistöt Oy
Pikku-Huopalahden Kiinteistöt Oy
Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy
Puistolän Pankkitalo Koy
Puotilan Kiinteistöt Oy
Päiväkotit Jollas Koy
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy
Rastilankallion Pysäköinti Oy
Rastilankallion Päiväkotit Koy
Ratavallintie 16 Asoy
Rautanalle Koy
Roihuvuoren Kiinteistöt Oy
Ruskeapuisto Koy
Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy
Ruutinkatu 3 Asoy
Sepeteuskenttie 35 Koy
Siilitien Kiinteistöt Oy
Stadion-säätiö
Sturenkatu 12-14 Koy
Suomen Tilausauto STA Oy
Suomen Turistiauto Oy
Suursuonkuja 4 Koy
Suutarilan Kiinteistöt Oy
Svenska Handelsläroverket Fastighets Ab
Säterintie 12 autopaikat Koy
Säterintie 2 Koy
Tinasepantie 48 Koy
Torpparinmäen Korttelitalo Koy
Työmaahuolto Oy
Urheiluhallit Oy
Vallilan Kiinteistöt Oy
Vesalan Kiinteistöt Oy
Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Koy
Viikinkaantien Pysäköinti Oy
Virvatulentie Pysäköinti Oy
Vuosaaren Kiinteistöt Oy
Vuosaaren Urheilutalo Oy

HELSINKI-KONSERNIN OSAKKUUSYHTIÖT

Art and Design City Helsinki Oy Ab
Asemapäällikönkatu 5 Koy
Eteläinen Rautatiekatu 14b Asoy
Finnsbackankumpu Asoy
Haapaniemenkatu 7-9 Koy
Helsingin Humalistonkatu 4 Koy
Helsingin Karhusuontie 53 Asoy
Helsingin Matkailu Oy
Helsingin Seudun Lämpövoima Oy
Helsingin Tapulikaupungintie 5 Koy
Helsinki Business and Science Park Oy Ltd
Itätori Koy
Kaivonkatsojantien Pysäköinti Oy
Kartanonmetsäntie 13 Asoy
Katajanokan Huolto Oy
Keskeisen Rannan Pysäköinti Oy
Kotitie 45-47 Asoy
Kumianpää 2 Koy
Kumpulantie 1 Koy
Kurkimäen Huolto Oy
Kytösuontien Pysäköinti Oy
Laajasalon Palloiluhallit Koy
Lehtisaaren Huolto Oy
Maatullinaukio Koy
Maistraatintori Koy
Malminkadun Pysäköinti Oy
Mellunmäen Autopaikat Oy
Mellunmäen Liike- ja toimintakeskus Koy
Pietarinkatu 6 Asoy
Pihlajamäen Liiketalo Oy
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy
Runeberginkatu 4 b Asoy
Runeberginkatu 4c Asoy
Runeberginkatu 63 Asoy
Siitakeskus Oy
Strömbergin pysäköinti Oy
Sturenkatu 23 Asoy
Suomen Energia-Urakointi Oy
Syreeni Asoy
Tapulikaupungin palvelutalo Koy
Tapulin huolto Oy
Tehdaskiinteistö Oy Kisällitalo
Tiikankadun Pysäköinti Oy
Tollinpolku Asoy
Tulisuontien Pysäköinti Oy
Turkismiehentie 8 Koy
Vantaan Energia Oy
Vesinäköntie 25 Asoy

HELSINKI-KONSERNIN YHTIÖYHTIÖT

Simonaukion Pysäköinti
Suomenlinnan Liikenne Oy
Tiedepuiston Asunnnot Oy

PYSYVÄT TOIMIKUNNAT JA NEUVOTTELUKUNNAT

Vuonna 2003 toimivat seuraavat kaupunginhallituksen asettamat pysyvät toimi- ja neuvottelukunnat:

Elinkeinoneuvottelukunta
Energiansäästöneuvottelukunta
EU-kuluttajaneuvoston toimintaa koordinoiva neuvottelukunta
Helsingin kaupungin ja Helsingin yliopiston yhteistyöneuvottelukunta
Henkilöstökassatoimikunta
Historiatoimikunta
Nimistötoimikunta
Pelastuspalveluneuvottelukunta
Poliisin neuvottelukunta
Rintamaveteraaniasiaien neuvottelukunta
Sääntötoimikunta
Tasa-arvotoimikunta
Terve ja turvallinen kaupunki - neuvottelukunta
Työllisyysasioiden neuvottelukunta
Työllistämistoimikunta
Ulkomaalaisasiain neuvottelukunta
Urheilupalkintotoimikunta
Vammaisneuvosto
Vanhusneuvosto
Vapaaehtoistyön neuvottelukunta

HELSINKI-KONSERNIIN KUULUVAT KUNTAYHTYMÄT

Helsinki on osakkaana seuraavissa kuntayhtymissä:

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS)
Kärkällä samkommun
Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV)
Samkommunen för huvudstadsregionens svenskspråkiga yrkeskolor
Uudenmaan liitto
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä

KAUPUNGINVALTUUSTO 2003

KAUPUNGINVALTUUTETUT

Kaupunginvaltuutettujen ja varavaltuutettujen ryhmitys puolueittain äänimäärän mukaisessa järjestyksessä

Puheenjohtaja
Minerva Krohn, Vihreät

PERTTI NISONEN

Ensimmäinen
varapuheenjohtaja
Suvi Rihtniemi, Kok.

PERTTI NISONEN

Toinen varapuheenjohtaja
Arto Bryggare, SDP

PERTTI NISONEN

KANSALLINEN KOKOUMUS R.P. - SAMLINGSPARTIET R.P.

Valtuutetut (25)

Zyskowitz, Ben
Rihtniemi, Suvi
Sarkomaa, Sari
Kokkonen, Paula
Lekman, Sirkka
Pajunen, Jussi
Bogomoloff, Harry
Moilanen, Eeva-Liisa
Heikkilä, Brita
Vapaavuori, Jan
Hakola, Juha
Koskinen, Kauko
Suominen, Riitta

Urho, Ulla-Marja
Keto, Pihla
Rautava, Risto (Sit.)
Lehtinen, Christel
Riihelä, Esko
Rauhämäki, Tatu
Aurejärvi, Erkki
Enroth, Matti
Pekkarinen, Taito
Leppä-aho, Pauli
Lemberg, Irmeli
Kauti, Terhi

Varavaltuutetut (25)

Suvio-Samulin, Aira
Ranki, Risto
Wallden-Paulig, Irmeli
Jäntti, Yrjö (Josa)
Hirvikallio, Matti
Öhman, Tuula
Hagfors, Kari
Kupiainen, Irina
Törhönen, Lauri
Liemola, Lasse
Hautanen, Suvi
Häyrynen, Raimo
Savolainen, Irja

Eräpuro, Heidi
Löyttyniemi, Leena
Koskenvuori, Inka
Jalava, Katri
Lanamäki, Antti
Kuusanmäki, Jukka
Heistaro, Sami
Hinkkanen, Anja
Aaltonen, Pia
Arppe, Juhani
Vallila, Tiina
Järvinen, Ari

VIHREÄ LIITTO R.P. - GRÖNA FÖRBUNDET R.P.

Valtuutetut (22)

Soininvaara, Osmo
Krohn, Irina
Krohn, Minerva
Luukkainen, Hannele
Näre, Sari
Kanerva, Inka
Abdulla, Zahra
Soininvaara, Anna-Maria
Rantanen, Tuomas
Ingervo, Sirkku

Myllykoski, Pekka
Sumuvuori, Johanna
Ikävalko, Suzan
Väkiparta, Satu
Hellström, Sanna
Tarkkanen, Jussi
Könkkölä, Kalle
Chydenius, Jussi
Lehtipuu, Otto
Muhonen, Sallamaari
Helistö, Kimmo
Laine, Reiska

Varavaltuutetut (19)

Lehtonen, Kirstiina
Konttinen, Nina
Kontio, Tomi
Castrén, Elina
Tuurala, Kati-Riikka
Kämppi, Riikka
Aalto, Olli
Pesola, Mikko
Eerola, Leena
Wikla, Arto
Kivi, Inka

Hällström, Lotta
Pollock, Eric
Kaita, Karoliina
Peipinen, Vesa
Eskola, Merja
Etelävuori, Pirkko
Kauppinen, Risto
Föhr, Juha

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN PUOLUE R.P. - FINLANDS SOCIALDEMOKRATISKA PARTI R.P.

Valtuutetut (18)

Bryggare, Arto
Hiltunen, Rakel
Taipale, Ilkka
Haatainen, Tuula
Leistén, Aila-Maija
Lipponen, Päivi
Pajamäki, Osku
Lehtola, Kari
Tenkula, Tarja
Saksala, Harri

Taina, Matti
Mickwitz, Erik
Vehviläinen, Sirkka-Liisa
Anttila, Maija
Helo, Pentti
Kauppila, Riitta
Kallio, Kalle
Kalima, Kai

Varavaltuutetut (17)

Vuorela, Antti
Vermilä, Veikko
Sänkiahho, Ritva
Mäki, Terhi
Tuomisto, Tero
Malinen, Jouko
Andersson, Laura
Osman-Sovala, Zahra
Havasto, Tapio
Vihervaara, Anita

Paavola, Paavo
Kasslin, Mira
Siitonen-
Heinäluoma, Satu
Allén, Tuovi
Hänninen, Tuula
Esko, Eija

VASEMMISTOLIITTO R.P. – VÄNSTERFÖRBUNDET R.P.

Valtuutetut (6)	Hentilä, Jorma Ojala, Outi Saarnio, Pekka Puhakka, Sirpa Arhinmäki, Paavo	Varavaltuutetut (6)	Cortés Tellez, Sanna-Kaisa Siimes, Hanna-Kaisa Sund, Ralf
------------------------	---	----------------------------	--

**PÄÄKAUPUNKISEUDUN
SITOUTUMATTOMAT**

Valtuutetut (1)
Hakalehto, Ilkka

Varavaltuutetut (2)
Nieminen, Kauko
Sademies, Olli

SVENSKA FOLKPARTIET I FINLAND R.P.

Valtuutetut (5)	Åhman, Göran Dahlberg, Birgitta Gadd, Sture	Varavaltuutetut (5)	Ries, Thomas Brettschneider, Gunvor Mickos, Monica
------------------------	---	----------------------------	--

SUOMEN KESKUSTA R.P. – CENTERN I FINLAND R.P.

Valtuutetut (4)	Peltokorpi, Terhi Molander, Sole Paasikivi, Annukka	Varavaltuutetut (3)	Falck, Marianne Savolainen, Terttu Tofferi, Veli
------------------------	---	----------------------------	--

SUOMEN KRISTILLISDEMOKRAATIT – KRISTDEMOKRATERNA I FINLAND R.P.

Valtuutetut (3)	Ebeling, Mika Reinikainen, Pekka	Varavaltuutetut (3)	Vesikko, Valter Alaranta, Pirkko
------------------------	-------------------------------------	----------------------------	-------------------------------------

KAUPUNGINHALLITUS 2003

PERTTI NISONEN

Puheenjohtaja
Jussi Pajunen, Kok.

PERTTI NISONEN

Ensimmäinen
varapuheenjohtaja
Rakel Hiltunen, SDP

PERTTI NISONEN

Toinen varapuheenjohtaja
Otto Lehtipuu, Vihreät

JÄSENET

Puheenjohtaja Pajunen, Jussi Kok.
I varapuheenjohtaja Hiltunen, Rakel SDP
II varapuheenjohtaja Lehtipuu, Otto Vihreät
Bogomoloff, Harry Kok
Dahlberg, Birgitta SFP
Hellström, Sanna Vihreät
Ikävalko, Suzan Vihreät
Kallio, Kalle SDP
Lekman, Sirkka Kok.
Lindeman, Jukka Vas.
Moilanen, Eeva-Liisa Kok.
Muhonen, Sallamaari Vihreät
Reinikainen, Pekka KD
Vapaavuori, Jan Kok.
Vehviläinen Sirkka-Liisa SDP

HENKILÖKOHTAISET VARAJÄSENET

Zyskiewicz, Ben
Vainikka, Mirka
Helistö, Kimmo
Rauhamäki, Tatu
Åhman, Göran
Sumuvuori, Johanna
Ingervo, Sirkku
Malinen, Jouko
Urho, Ulla-Marja
Lehmussaari, Merja
Sarkomaa, Sari
Rantanen, Tuomas
Molander, Sole
Riihelä, Esko
Meriläinen, Risto

**Kaupunginjohtaja
Eva-Riitta Siitonen**

- Kaupungin toiminnan ja talouden yleissuunnittelu
- Talousarvion valmistelu ja sen noudattamisen valvonta
- Keskitetty tilinpito
- Sisäinen tarkastus
- Energia- ja vesihuolto
- Satamatoiminta
- Elinkeinoasiat
- Valmiussuunnittelu
- Kansainväliset asiat
- Tiedotus- ja matkailuasiat

Kunnalliset liikelaitokset:

- Helsingin Energia (1454)
- Helsingin Vesi (318)
- Helsingin Satama (329)

Virastot:

- Kaupunginkanslia (357)
- Tarkastusvirasto (20)
- Finlandia-talo (44)

*Suluissa päätoimisen kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALAN AVAINLUVUT	
KOKO KAUPUNKI	
Rahamenot, milj. euroa	4 316,4
KAUPUNGINJOHTAJANTOIMIALA	
Toimintatulot, milj. euroa	746,2
Toimintamenot, milj. euroa	19,1
Toimintamenot/as., euroa	928
Investoinnit, milj. euroa	134,3
Henkilöstömäärä	2 522
Koko henkilöstöstä, %	6

Toimintatulot ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät.

KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

HELSINGIN SEUDUN JA KAUPUNGIN TALOUDEN KEHITYS

Helsingin seudulla vuoden 2003 loppua kohti noussut luottamus taloudellisen tilanteen suotuisaan kehitykseen saa tukea tilastotiedoista. Edellisvuodesta 2,6 prosentin verran kasvanut seudun tuotannon kasvu ja toimialojen liikevaihdon 5 prosentin vuosinousu vuoden viimeisellä neljänneksellä kertovat elpymisestä. Talouskasvu ei ollut muuta maata voimakkaampaa. Valtiovalan rajut toimet resurssien siirtämiseksi Helsingin seudulta muualle maahan ovat leikanneet alueen kilpailukykyä.

Huolestuttavaa on seudun työllisyysasteen aleneminen prosenttiyksikön vuosivauhtia alle 73 prosenttiin vuonna 2003. Työllisyysasteen aleneminen on yksi kaupungin tulopohjan heikkeneeseen liittyviä uhkakuvia, jonka korjaamiseen keskitytään.

Helsingin kaupungin väkiluku aleni 386 hengellä seudun yhteisen väestön kasvaessa 8 500 henkilöllä. Helsingin syntyvyyden ja ulkomaisen tulomuuton enemmyydestä huolimatta kotimaan muuttotappio käänsi kaupungin väkiluvun kehityksen negatiiviseksi.

Helsingin kaupungin taloudellinen tulos vuodelta 2003 oli liikelaitosten, erityisesti Helsingin Energian, hyvän myyntituloksen ansiosta sekä maan myyntitulojen kirjaamisen jälkeen 101,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kaupunki joutui ottamaan uutta lainaa 150 miljoonaa euroa tili-vuoden aikana ylläpitääkseen maksuvalmiuttaan.

Vuonna 2003 tehtiin useita kauaskantoisia kaupungin organisaatiota koskevia päätöksiä toimintojen tehostamiseksi. Kaupunginhallituksen asettaman ja vuoden lopulla työnsä päättäneen organisaatiokomitean mietintöihin sisältyvät esitykset mm. sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisorganisaation muuttamisesta, keskitetyn taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon uudelleen organisoinnista sekä toimitilahallinnon organisaation uudistamisesta.

LIKELAITOSTEN TOIMINTA KEHITTYI MYÖNTEISESTI

Toimialojen tehtävänjaossa tapahtui muutoksia. Kaupunginjohtajan toimialaan siirrettiin tekninen lautakunta ja satamalautakunta. Muutosten myötä Helsingin Satama, Helsingin Energia ja Helsingin Vesi kuuluvat 1.8.2003 lukien kaupunginjohtajan toimialaan ja vastaavasti ympäristölautakunta ja pelastuslautakunta eli ympäristökeskus ja pelastuslaitos siirtyivät rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaan.

Helsingin Sataman liikennekehitys oli tyydyttävä. Matkustajaliikenne jäi hieman edellisvuotta pienemmäksi. Liikevaihto 72,3 miljoonaa euroa oli edellisvuotta hieman parempi ja ylijäämä ennen varauksia oli 19,4 miljoonaa euroa, eli hieman heikompi.

Vuosaaren sataman rakennustyöt liikenneyhteyssuunnitteluineen ja muine osaprojekteineen käynnistettiin ja sataman peruskivi muurattiin 7.1.2003. Entisen telakka-alueen maanpuhdistus-töiden yhteydessä todetut korkeat TBT-pitoisuudet tulevat aiheuttamaan lisäkustannuksia kun pilaantunut savi poistetaan ja eristetään vesiympäristöstä.

Helsingin Energian tulokset kehitys oli niinkään hyvä. Liikevaihto, 574 milj. euroa, kasvoi edellisvuodesta 17 %. Tulos rahoituserien jälkeen oli 187 milj. euroa. Tulosparannukseen vaikuttivat sähkön kokonaisyhtymän kasvu, onnistunut kulurakenteen ja markkinatilanteen hallinta sekä sähkön markkinahinnan nousu. Helsingin Energian Kaukojäähdytys palkittiin vuoden LVI-tekona. Juhlavuottaan vietti 30 vuotta toiminut maksuttomasti kodin sähkölaitteista tietoa tarjoava Energiakeskus.

Helsingin Vesi saavutti tulostavoitteet. Liikevaihto, 92,2 milj. euroa, pysyi edellisvuotisella tasolla. Liikelylijäämä ennen rahoituseriä oli 30,4 milj. euroa. Veden myynnissä Helsinkiin ja sen naapurikuntiin ei tapahtunut suuria muutoksia. Yhteistyö Pietarin vesi- ja viemärlaitoksen kanssa jatkui ja uusi yhteistyösopimus Pietarin vesihuollon kehittämiseksi allekirjoitettiin vuosiksi 2004–2008. Helsingin Vedellä oli yhteistyöhankkeita myös Krasnojarskissa Venäjällä sekä Kosovossa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2005 käyttöön otettavan uuden taksarakenteen, joka vastaa nykyistä paremmin kiinteistölle rakennetun palvelun kustannuksia.

LIKELAITOKSET INVESTOIVAT

Helsingin Sataman kokonaisinvestoinnit olivat yhteensä 20,8 miljoonaa euroa. Vuosaaren satama -hankkeen lisäksi Eteläsatamassa rakennettiin Makasiiniterminaaliin uusi maihinnousu- ja matkustajasilta sekä matkustaja-alusten uusi jätevesiviemärinti. Länsisataman nostureita uusittiin.

Helsingin Energian kokonaisinvestoinnit olivat yhteensä lähes 60 milj. euroa. Voimalaitosinvestoinneista merkittävin oli vuonna 2004 käyttöön otettava Salmisaaren maanalainen kivihii-livarasto. Merkittävin sähkönsiirron investointi oli Salmisaaren ja Meilahden sähköasemien välisen voimajohdon uusiminen. Helsingin Energia varasi Teollisuuden Voima Oy:n Olkiluotoon

rakenteilla olevasta uudesta ydinvoimalaitosyhtiöstä yhteensä noin 10 %:n teho-osuuden kolmen osakasyhtiönsä kautta.

Helsingin Veden kokonaisinvestoinnit olivat yhteensä 36,2 milj. euroa. Merkittävin investointihanke oli Viikinmäen jätevedenpuhdistamon laajennus. Sataman, Veden ja Energian toiminnoissa panostettiin myös ympäristön hallintaan ja otettiin käyttöön uusia laatu-, ympäristö- ja työturvallisuuskysymyksiin painottuvia toimintajärjestelmiä.

KANSAINVÄLINEN JA SEUDULLINEN TOIMINTA

EU-projekteihin osallistuminen on merkittävä osa kaupungin EU-toimintaa. EU-rahoitusta haettiin noin 40 uuteen hankkeeseen. Eurocities-järjestön puheenjohtajiston edustajana Helsinki osallistui EU:n koheesiopolitiikkaa ja hallinnon kehittämistä käsitteleviin konferensseihin. Toiminta painottui EU:n konventtityön valmisteluun ja yhteistyön kehittämiseen muiden alue- ja paikallishallintoa edustavien tahojen kanssa. Baltic Metropolis -verkosto, jonka puheenjohtajakaupunki on Helsinki ja johon pääsääntöisesti kuuluu Itämeren alueen pääkaupunkeja, sopi keskeisiksi tavoitteikseen metropolialueiden toimijoiden verkottumisen ja Itämeren alueen kilpailukykyedellytysten parantamisen.

Lähialue toiminnan pääpaino on ollut Helsinki-Tallinna Euregioon liittyvässä valmistelutyössä.

Helsinki osallistui Pietarin 300-vuotisjuhlaan ja kaupungit allekirjoittivat uuden yhteistyöpöytäkirjan. Lahjana Pietarille avattiin kaupungin 300-vuotisjuhlapuistossa Primorskin kaupunginosassa 300 koristeomenapuun muodostama Helsinki-puisto.

Tärkeimmät kansalliset ja seudulliset yhteistyöfoorumit olivat sisäasiainministeriön johtama Helsingin seudun neuvottelukunta, Kuntaliiton kaupunkipoliittinen työryhmä ja kuuden suurimman

kaupungin yhteistyöryhmä sekä sisäasiainministeriön, pääkaupunkiseudun kaupunkien ja Uudenmaan liiton kaupunkiohjelman ”Osaaminen ja osallisuus” -projektit.

Helsingin seudun neuvottelukunta seuraa pääkaupunkiseudun kaupunkiohjelman toteuttamista ja seudun hallinnon kehittämisen selvitystyötä. Kuuden suurimman kaupungin – Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku ja Oulu – yhteistyön ala on laajentunut kattamaan lähes kaikki kaupunkien toimialat. Seudullinen yhteistyö pääkaupunkiseudun kaupunkien kesken jatkui myös tiiviinä mm. YTV:n tehtäväalueella ja seudullisen maankäytön strategian valmistelussa.

TIEDOTUS JA KAUPUNKIMARKKINOINTI

Tiedotustoiminnan painopistealueita olivat verkostoviestinnän ja siinä erityisesti päätöksentekotiedottamisen kehittäminen. Kansainvälisessä tiedotustoiminnassa pääpaino oli kaupungin ulkomaisien lehdistöedustajien toiminnan koordinoimisessa ja toimittajavierailujen järjestämisessä. Kansainvälisen elinkeinomarkkinoinnin ja kaupunkimarkkinoinnin alueilla tiedotustoimisto työskenteli yhteistyössä Helsinki Region Marketing Oy:n kanssa. Matkailu- ja kongressitoimisto markkinoi Helsinkiä vapaa-ajan lomakohteena sekä kokous- ja kongressikaupunkina. Matkailijoiden määrä oli noin 11 milj. henkilöä, joista liikematkailijoiden osuus vapaa-ajan matkailijoita suurempi.

FINLANDIA-TALO

Finlandia-talon kokonaiskävijämääräksi kirjattiin ennätysellinen luku 352 000. Talossa järjestettiin eri tyyppisiä tapahtumia 1 100. Taloudellista kasvua ei saavutettu, mutta yleinen taloudellinen tilanne huomioon otettuna Finlandia-talon toimintavuosi oli tyydyttävä ja toimintatulos positiivinen.

**Apulaiskaupunginjohtaja
Timo Honkala**
Sosiaali- ja terveystoimi

- Sosiaalityö
- Terveystoimi
- Holhoustoimen edunvalvonta

Virastot:

- Sosiaalivirasto (12 815)
- Terveystoimi (7 320)
- Holhoustoimen edunvalvontatoimisto (29)

*Suluissa päätoimisen kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN AVAINLUKUJA	
Toimintatulo, milj. euroa	214,6
Toimintamenot, milj. euroa	1 681,9
Toimintamenot/as., euroa	3 007
Investoinnit, milj. euroa	49,2
Henkilöstömäärä	20 164
Koko henkilöstöstä, %	51

Toimintatulo ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät.

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Sosiaalitoimessa jatkettiin kaupungin taloudellisen tilanteen vaatimaa toiminnan sopeuttamista pääperiaatteena kaikkein vaikeimassa asemassa elävien toimeentulon turvaaminen. Terveystoimi keskittyi mm. elintapatauti- ennaltaehkäisyyn sekä lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Toimintavuotta molemmissa virastoissa säilytti uuden organisaation suunnittelu. Tavoitteeksi asetettiin palvelurakenne, jolla tuotettaisiin palveluja aikaisempaa tehokkaammin ja taloudellisesti.

SOSIAALIVIRASTON PALVELUJEN SOPEUTTAMISSTRATEGIA

Sosiaalityö on henkilöstöltään ja kustannuksiltaan kaupungin laajan sektori. Vuoden 2003 talousarviossa konkretisoitui kaupungin taloudellisen tilanteen heikkeneminen. Toiminnan sopeuttamista jatkettiin aiempien linjausten mukaisesti. Pääperiaatteena oli turvata kaikkein vaikeimassa asemassa olevien elämäolosuhteet. Kestävien toiminnallisten ratkaisujen strategian menetelmällä saavutetut taloudelliset vaikutukset tulevat näkyviin vasta pidemmällä aikavälillä.

Viraston strategisen työn uudistaminen jatkui siten, että vuoden 2004 talousarvioehdotuksen yhteydessä hyväksyttiin viraston visio sekä elämäntilanteiden strategiset päämäärät ja toimintalinjat. Samalla valmisteltiin strategiset mittarit ja niiden tavoitteet vuodelle 2004.

LASTEN PÄIVÄHOITO

Lasten päivähoitoon palveluja sopeutettiin vähenevään lapsimäärään pääasiassa toimintakauden vaihteessa syksyllä. Toteuttamistapa huomioi perheiden tarpeet, mutta aiheuttaa vajaakäyttöä. Kokonaiskustannukset alittivat kuitenkin edellisen vuoden tason. Tulevien vuosien sopeutustoimenpiteiden pohjaksi vahvistettiin palveluverkkosuunnitelma, joka määrittelee pysyvät ja muuntuvat osat päivähoitoon kokonaisuudessa.

PALVELUJEN KOHDENTAMINEN

Muilla tehtäväalueilla panostettiin tavoitteiden suuntaisesti asiakasrakenteen tarkkaan analysointiin ja profilointiin. Toimeentulotuen tarvetta vähennettiin mm. eläkeselvityksin, aktivointisuunnitelmin ja työllistämiseen tähtävin toimenpitein. Toimeentulotuen kustannustaso ja asiakasmäärä sekä kustannukset asiakasta kohden säilyivät lähes edellisen vuoden tasolla.

Vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten järjestämistä matkoja yhdistelemällä jatkettiin läntisen suurpiirin alueella. Säästötavoitteet saavutettiin ja toiminta on vakiintunut. Pilottikokeilun kuljetuspalveluasiakkaat ovat siirtyneet osit-

tain käyttämään heille maksutonta esteetöntä julkista joukkoliikennettä.

Vanhuspalvelujen painopiste oli paljon hoivaa ja apua tarvitsevien vanhusten hoidossa. Sosiaali- ja terveystoimien yhteinen vanhuspalveluprojekti sovitti yhteen virastojen toimintoja tavoitteena avohoidon vahvistaminen ja raskaan laitoshoidon supistaminen.

HAASTEENA ELINTAPASAIRAUDET

Elintapatauti- ennaltaehkäisemiseksi vuonna 2002 terveystoimissa käynnistetty kaksivuotinen ja poikkihallinnollinen Preventio-hanke jatkui ja siinä olivat mukana kaikki Helsingin 32 terveystoimiam. Hankkeessa parannettiin yleisimpien elintapatauti- ennaltaehkäisemisen tunnistamista ja hoitoa terveystoimissa sekä kehitettiin näitä sairauksia hoitavien lääkäreiden ja hoitajien työnjakoa. Hankkeen aikana terveystoimille perustettiin verenpaineen itsehoitoa tehostamaan ITE-piste.

Kaksivuotinen on niinkään 2002 aloitettu terveystoimen ja sosiaaliviraston yhteinen mielen- terveystoimen projekti Mipro. Sen keskeisimpiä työalueita ovat terveystoimien mielen- terveystoimen kehittäminen ja depression hyvän hoidon mallin käyttöönotto. Mielen- terveystoimien asumisen, kotikuntoutuksen ja avohoidon tukipalveluja kehitettiin. Asumispalveluissa otettiin käyttöön potilasohjausjärjestelmä. Lisäksi järjestettiin perheterapiakoulutusta sekä masennuksen ryhmämuotoisen hoidon ohjaajakoulutusta.

PAINOPISTEENÄ LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

Terveystoimissa jatkettiin varhaisen vuorovaikutuksen koulutushanketta. Hankkeen päämääränä on estää lasten syrjäytymistä sekä antaa terveydenhoitajille valmiuksia lasten ja perheiden mielen- terveystoimen edistämiseen.

Terveystoimi laati yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten kanssa koulukohtaisia päihdeohjelmia sekä osallistui Klaari Helsinki -projektiin ja Tyttöjen talon toimintaan. Kaupungin huume- koulutustyöryhmän koulutus jatkui. Kaikilla terveystoimissa otettiin käyttöön vanhempien, neuvolan ja päivähoitoon yhteinen kunkin osapuolen asiantuntemusta hyödyntävä seuranta- malli lasten 3- ja 5-vuotistarkastuksissa.

Lapsi- ja perhepoliittisen teemavuoden päätapahtuman aiheena oli Uni ja nukkuminen sekä vanhemmuus. Tapahtuma houkutteli Finlandia- taloon lähes 1 000 kävijää.

HAMMASHOIDON JONOT KASVOIVAT

Kunnallisen hammashoidon piiriin kuuluvien määrä lisääntyi vuoden 2002 loppuun mennessä

yli 200 000 henkilöllä. Tämä kasvatti merkittävästi hammashoidon kysyntää myös kertomusvuonna. Terveiden aikuisten ajanvarausaikoja ei voitu antaa kahdeksaan kuukauteen, mutta kiireellinen hammashoito pystyttiin turvaamaan kaikille.

TOIMINNAN SOPEUTTAMINEN

Terveysviraston määrätietoinen toiminnan sopeuttaminen tuotti tulosta. Viraston oma toiminta pysyi budjetissa ja asukaskohtaisten kustannusten nousu pysähtyi. HUS:in helsinkiläisille tuottamien erikoissairaanhoidon palvelujen budjetti sen sijaan ylittyi lähes 5,8 %.

Toiminnallisista ja taloudellisista syistä päätettiin akuuttihoito keskittää vuoden 2004 alusta kolmeen sairaalaan eli Laakson, Herttoniemen sekä Malmin sairaaloihin ja pitkäaikaishoito entisten seitsemän sairaalan asemasta neljään, eli Suursuon, Kivelän, Koskelan ja Myllypuron sairaaloihin.

Osastojen muutot aloitettiin lokakuun lopulla ja samalla alkoi pitkäaikaissairaalan potilaspaikkojen vähentäminen tavoitteena palvelurakenteen laitosvaltaisuuden purkaminen. Sairaalaosastojen muutosten alkuun ajoittui muutoista riippumattomista syistä alkanut MRSA-epidemia. Muutosten huolellisella suunnittelulla ja tilanteen seurannalla epidemia saatiin hallintaan. Yli puolet suunnitelluista muutoista toteutui vuoden loppuun mennessä.

KALLEUS-HANKE

Helsingin terveydenhuollon asukaskohtaiset kustannukset ovat selvitysten mukaan huomattavasti korkeammat kuin muissa Suomen suurissa kaupungeissa. Vuoden 2003 lopulla käynnistyi STM:n rahoituksella Helsingin kaupungin ja HUS:in yhteinen Kalleus-hanke. Sen tavoitteena on pureutua tarkemmin terveydenhuollon korkeisiin kustannuksiin sekä käynnistää toimenpiteitä toiminnan tehokkuuden lisäämiseksi ja kustannusten alenta-

miseksi niin, että vuoteen 2005 mennessä Helsingin terveydenhuollon kustannustaso lähenee viiden suurimman kaupungin keskiarvoa.

UUSI PALVELURAKENNE

Kaupunginhallituksen asettaman toimialojen toimintaa arvioivan poliittisen organisaatiokomitean ensimmäinen arvioinnin kohde oli sosiaali- ja terveystoimi. Sosiaalitoimeen komitea esitti suurpiiripohjaisen alueorganisaation sijaan asiakkaiden elämäntapa- ja elämäntilanteesta organisaatiota. Terveystoimeen ehdotettiin toimintokohtaista organisaatiomallia. Sosiaali- ja terveystoimen uuden organisaation suunnittelun tavoitteeksi asetettiin palvelurakenne, jolla pystyttäisiin tuottamaan helsinkiläisille palveluja aikaisempaa tehokkaammin ja taloudellisemmin.

Kaupunginhallituksen hyväksymän linjauksen mukaisesti vuoden 2004 alusta lasten päivähoidosta muodostettiin oma vastuualue ja vuoden 2005 alusta perustetaan lisäksi lapsiperheiden, aikuisten palvelujen ja vanhusten palvelujen vastuualueet. Samalla perustetaan kaikkia vastuualueita palveleva hallinto- ja kehittämiskeskus. Vuonna 2005 voidaan tulevien muutosten valmistelu jatkuu.

Terveystoimen toimintokohtaisessa organisaatiomallissa alueellisten terveyskeskusten sijaan toiminnat tullaan järjestämään kuudeksi osastoksi, joita ovat terveysasemat, hammashuolto, psykiatria, akuuttsairaala, pitkäaikaissairaala sekä hallinto- ja palvelukeskus.

Terveysvirasto käynnisti kaupunginhallituksen linjapäätöksen mukaisen uuden organisaation suunnittelutyön ripeästi. Päätökset osastokohtaisista organisaatioista ja uudesta johtosäännöstä tehtiin syksyn aikana ja uusi organisaatio, Helsingin terveyskeskus, saattoi aloittaa toimintansa jo vuoden 2004 alusta. ■

**Apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Korpinen
Kaupunkisuunnittelu-
ja kiinteistötoimi**

- Kaavoitus
- Muu maankäytön suunnittelu
- Kiinteistötoimi
- Rakennusvalvonta
- Asuntopoliittikka
- Asuntoasiat

Virastot:

- Kaupunkisuunnitteluvirasto (275)
- Kiinteistövirasto (354)
- Asuntotuotantotoimisto (50)
- Rakennusvalvontavirasto (114)

*Suluissa päätoimisen kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIINTEISTÖTOIMEN AVAINLUKUJA

Toimintatulot, milj. euroa	397,8
Toimintamenot, milj. euroa	105,1
Toimintamenot/as., euroa	108
Investoinnit, milj. euroa	86,8
Henkilöstömäärä	793
Koko henkilöstöstä, %	2

Toimintatulot ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät.

KAUPUNKISUUNNITTELU- JA KIINTEISTÖTOIMI

Vuosi 2003 oli kaupunkisuunnittelun kannalta erittäin merkittävä vuosi ja toi Helsingin maankäytön ja asumisen suunnittelulle uudet suunnat. Valtuuston syksyllä hyväksymä Yleiskaava 2002 on ensimmäinen koko kaupunkia koskeva ja oikeudellisesti sitova yleiskaava. Monimuotoisen asumisen Helsinki on uusi asunto-ohjelma vuosille 2004–2007.

TAVOITTEENA VÄLJEMPI ASUMINEN

Yleiskaava 2002 valmisteltiin ennen näkemättömän laajan asukkaita, yhdistyksiä, yrityksiä ja viranomaisahoja yhdistäneen vuorovaikutuksen siivittämänä. Asunto-ohjelma syntyi sekin vilkkaan ja avoimen keskustelun, kirpeän kritiikin sekä valmistelijoiden ja päättäjien yhteisten ponnistusten tuloksena. Helsinki tähtää asumisväljyyden nostoon sekä suurempien asuntojen ja entistä monimuotoisemman asutuskäytön kautta tarjoamaan asukkailleen viihtyisän kotikaupungin.

Yleiskaavan 2002 ansiosta Helsingillä on nyt hyvä kokonaiskäsitelmä asumisen, elinkeinoelämän, virkistysten ja liikennejärjestelmien edellyttämistä maankäytöstä, jonka toteuttamisella kaupunki tähtää elinvoimaisuutensa parantamiseen ja asukkaidensa hyvinvoinnin lisääntymiseen parin tulevan vuosikymmenen aikana. Asukasluvun kääntymisen laskuun kertomusvuonna on todennäköisesti väliaikaista, eikä vaikuta uusien asuinrakennusalueiden rakentamistarpeeseen. Pohjoismaisessa ja eurooppalaisessa katsannossa Helsingissä asutaan edelleen hyvin ahtaasti.

Yksi suurimmista rakennushankkeista, jossa kaupunki koskaan on ollut osallisena, on Kampin uuden keskuksen rakentaminen. Sen louhintatyöt saatettiin lähes päätökseen. Terminaalien valutöistäkin valmistui noin kolmasosa. Kaupungin rakennuttamien rakennusten valmiusaste on lähes puolet ja koko rakennusprojektista on valmiina noin viidennes.

Töölönlahden musiikkitalon valmistuminen on jälleen muutamaa askelta lähempänä, kun hallinto-oikeus, valitukset hyläten, pysytti valtuuston hyväksymän asemakaavan ja opetusministeriö omalta osaltaan sitoutui talon toteuttamiseen.

Kantakaupungista tulevaisuudessa Vuosaaren sataman valmistuttua vapautuvien ranta-alueiden sekä Keski-Pasilan, Malmin lentokenttäalueen, Laajasalon Kruunuvuorenrannan ja Hakuninmaan yleissuunnittelu aloitettiin.

MAAOMAISUUDESSA KEHITYKSEN AVAIMET

Helsingin kaupungin noin kahden kolmasosan maanomistus kuntarajojensa sisällä on kansain-

välisessäkin vertailussa merkittävä saavutus ja etu.

Helsingin alueelta luovutettujen asuntotonttien rakennusoikeus kertomusvuonna oli noin 151 000 kerrosneliometriä eli noin kolmannes vähemmän kuin vuonna 2002. Asuntotonttien luovuttamista vaikeutti luovutuskelpoisten tonttien puute. Voimassa olevan asunto-ohjelman tuotantotavoitteisiin ei siten aivan päästy.

Toimitilamarkkinoiden taantuminen jatkui ja toimitilatontteja luovutettiin selvästi vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vuosaaren satamakeskuksen rakentaminen tulee siirtämään seudun painopistettä itään ja lisäämään tonttikysyntää Itä-Helsingissä.

Maanvuokratulot olivat 150 miljoonaa euroa. Investointituloja kertyi maanmyynneistä 115 miljoonaa euroa. Talousarvion tavoite oli 33,4 miljoonaa euroa.

Novo Group Oyj:n toimitiloja varten myytiin tontti Pitäjänmäeltä. Munkkiniemestä myytiin toimitontti Pfizer Oy:n uutta toimitaloa varten. Asuntotontteja myytiin mm. Aurinkolahden alueelta ja Ramsinrannasta.

ASEMAKAAVOITUKSELLA ELINVOIMAA

Kaavoituksen tehtävänä on asuntotuotannon edellytysten ja keskustan elinvoimaisuuden sekä elinkeinoelämän toimintakyvyn turvaaminen. Kaupunkirakenteen tiivistyminen edellyttää myös lisääntyvää panostusta virkistys- ja viheralueiden suunnitteluun.

Asemakaavaehdotuksia valmistui 180 000 k-m² asuntojen rakentamista varten ja runsaat 331 000 k-m² liike-, toimisto- ja muuta toimitilarakentamista varten.

Asemakaavoitus keskittyi Viikin ja Vuosaaren jatkosuunnitteluun ja rakennettujen alueiden täydennysrakentamiseen. Tiivistyvä rakentaminen edellyttää entistä tarkempia ympäristövaikutus- ja rakennettavuusselvityksiä.

LIIKENNESUUNNITTELUSSA RATKAISTAAN PALJON

Yleiskaava 2002:n monet kaupunkirakennetarkistukset perustuvat erityisesti raideverkon kehittämiseen. Tärkein liikennejärjestelmää koskeva uusi ratkaisu yleiskaavassa onkin kantakaupungin raideverkkosuunnitelma. Siinä on sovitettu yhteen seudullinen Pisara-rata ja toinen metrolinja Laajasalon suuntaa koskevina maankäyttörajoituksina. Länsimetro on pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän tärkein strateginen kehittämishanke. Espoo ja Helsinki käynnistivät Länsi-metron Ruoholahti–Matinkylä YVA -menettelyn vuoden 2003 aikana.

Kertomusvuonna valmistui yhteensä 62 liikennesuunnitelmaa ja -tutkimusta sekä 252 liikennesuunnittelupäällikön suunnittelupäätöstä.

RAKENTAMISLUPIEN MÄÄRÄ NOTKAHTI

Rakentamiseen haettujen lupien määrä laski sekä lukumääräisesti että rakennusten tilavuudella mitattuna. Myönnettyjen rakennuslupien määrä oli 12 % edellisvuotta pienempi. Hankkeiden koko pieneni niin, että tilavuus putosi lupien määrää enemmän, 33 prosenttia.

Myös muiden kuin uuden rakentamiseen tarkoitettujen lupien määrä laski. Näiden lupien kokonaismäärä, yhteensä 1 865 kpl, oli 5 % edellisvuotta pienempi.

PIEN- JA RIVITALOJEN RAKENTAMINEN VAUHDITTUI

Asuntorakentamisessa kehitys oli kaksijakoista. Kerrostalosuntojen lukumäärä väheni lähes kolmanneksen mutta pien- ja rivitalorakentaminen puolestaan lähti taas nousuun. Erityisen voimakasta kasvua oli rivitalojen kohdalla ja niihin sisältyi 242 asuntoa. Kehityssuunta on merkittävä käänne Helsingin asuntorakentamisessa, ja vastaa niitä näkemyksiä ja toiveita, joita asunto-ohjelman 2004 – 2008 käsittelyssä esitettiin.

MERKITTÄVIMMÄT RAKENNUSLUPAKOhteet

Suurimpia yksittäisiä rakennuslupan saaneita hankkeita vuonna 2004 olivat Ilmatieteen laitoksen ja

Merentutkimuslaitoksen yhteinen toimitalo Kumppulaan, toimistotalo Haagaan osoitteeseen Aku Korhosen tie 3, TietoEnator Oyj:n toimistotalo samoin Haagaan, toimisto- ja liikerakennus Ruoholahteen osoitteeseen Porkkalankatu 24 sekä vanhusten palvelutalo Cecilia Vuosaareen. Kasarmitorin alle rakennettavan pysäköintilaitoksen rakennustyöt alkoivat loppuvuodesta.

Oy Alko Ab:n entisen pääkonttorin ja tehdasrakennuksen, Salmisaarentalon, käyttötarkoituksen muutos Helsingin käräjäoikeuden ja syyttäjänviraston tiloiksi on suurin Suomessa käynnissä oleva peruskorjaushanke.

ASUNTOTUOTANTO JÄI TAVOITTEISTAAN

Kaupungin omassa asuntotuotannossa valmistui 1 463 asuntoa, mutta uusien asuntojen käynnistyspäätöksiä saatiin tehtyä vain 477 asunnolle. Yhtenä syynä tähän on edelleen jatkuva rakentamiskelpoisen tonttimaan niukkuus. Asunto-ohjelman ja talousarvion tavoitteita ei siten tässä suhteessa saavutettu.

Peruskorjauksia käynnistyi kohteissa, joissa on yhteensä 1 160 asuntoa. Tämä on asetetun tavoitteen mukainen määrä. Valmistuneissa peruskorjauskohteissa oli yhteensä 1 110 asuntoa.

Vuokrataso vapailla vuokra-asuntomarkkinoilla pysyi edelleen korkeana. Tästä johtuen kaupungin vuokra-asuntojen kysyntä pysyi korkeana, vaikka hakemusten määrä pienenikin noin tuhannella. Asunnonhaun internetpohjainen järjestelmä saatiin valmiiksi. ■

**Apulaiskaupunginjohtaja
Ilkka-Christian Björklund
Sivistys- ja henkilöstötoimi**

- Yleissivistävä- ja ammatillinen koulutus sekä yleissivistävä aikuisopetus
- Kirjastopalvelut
- Kulttuuriasiat
- Liikunta ja urheilu
- Nuorisotoimi
- Tutkimus- ja tilastotoimi
- Henkilöstöpolitiikka
- Työllisyysasiat

Virastot:

- Helsingin ammattikorkeakoulu (747)
- Kaupunginkirjasto (561)
- Kaupunginmuseo (67)
- Kaupunginorkesteri (109)
- Kaupungin Taidemuseo (58)
- Korkeasaaren eläintarha (77)
- Koulutus- ja kehittämiskeskus (46)
- Kulttuuriasiainkeskus (139)
- Liikuntavirasto (479)
- Nuorisosiainkeskus (397)
- Opetusvirasto (5 789)
- Ruotsinkielinen työväenopisto (24)
- Suomenkielinen työväenopisto (119)
- Tietokeskus (74)
- Työterveyskeskus (136)

*Suluissa päätoimisen kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

SIVISTYS- JA HENKILÖSTÖTOIMEN AVAINLUKUJA	
Toimintatulot, milj. euroa	57,1
Toimintamenot, milj. euroa	677,5
Toimintamenot/as., euroa	1 211
Investoinnit, milj. euroa	83,0
Henkilöstömäärä	8848
Koko henkilöstöstä, %	22

Toimintatulot ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät.

SIVISTYS- JA HENKILÖSTÖTOIMI

Sivistys- ja henkilöstötoimen toiminta perustuu laajaan yhteistyöhön, kansainväliseen vuorovaikutukseen, opetustyön ja oppimisen laadun säilyttämiseen sekä kaikenikäisten helsinkiläisten fyysisen ja henkisen kulttuuritarjonnan ylläpitämiseen. Säästötoimien mukanaan tuomista rajoituksista huolimatta toiminta oli kaikilla aloilla vilkasta ja mm. työllisyyskysymyksiin haettiin uusia malleja erilaisten projektien ja kokeilujen avulla.

OPETUSTOIMI SOPEUTTAMISEN KOURISSA

Opetustoimen säästötoimenpiteet pyrittiin kohdistamaan pääsääntöisesti muualle kuin varsinaiseen opetukseen. Näin ollen mm. erityisopetus ja oppilashuollon resurssit pystyttiin turvaamaan. Toimintavuonna katseet kohdistuivat myös tulevaan. Alaluokkien uudet opetussuunnitelmat vahvistettiin ja uusia koulurakennushankkeita on edelleen vireillä.

Opetustoimen työkenttää tutkittiin monin eri tavoin. Koululaisten oppimistuloksia arvioitiin kansallisilla kokeilla. Oppimistulosten eroja on punnittu opetushallituksen raporteissa. Peruskoulun piirissä tehdyn palvelututkimuksen mukaan vanhemmat ovat aiempaa tyytyväisempiä peruskouluun.

Helsingin ammatillisten oppilaitosten opiskelijat menestyivät Suomen ammattitaito -kilpailuissa. Ammattikorkeakoulun toiminnan on voitu todeta vakiintuneen. Aikuisten ammatillisen koulutustason kohottamiseen tähtäävä iäkkäämille perusasteen suorittaneille suunnattu Nostehjelma käynnistettiin. Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteistyötä koulutuksen alalla tehostettiin. Helsingin monipuolinen ja laadukas koulutustarjonta herätti edellisvuosien tapaan kansainvälistä kiinnostusta mm. koulutusalan asiantuntijoiden ja päätöksentekijöiden keskuudessa.

KULTTUURITOIMEN HAASTEET LISÄÄNTYNEET

Kulttuurikaupunkitavoitteiden toteuttamista jatkettiin erilaisia yhteistyömuotoja kehittäen. Kulttuurivuoden kokemusten hyödyntämistä jatkaa laajapohjainen kulttuuriyhteistyötä valmistelevalle neuvottelukunta.

Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisa avasi uudet tilansa helmikuussa 2003 ja sen toiminta on entisestään monipuolistunut. Annantalon taidekeskus on liittynyt opetusministeriön tukemaan Taikalamppu-verkkoon. Kulttuuriasiainkeskus on mukana myös EU-rahoitteisen Urban 2 -ohjelman kulttuuriosiossa sekä muissakin kansainvälisissä hankkeissa.

Kaupunginkirjasto sai uudistetun johtosääntönsä. Kirjaston ydintoimintaa on ajantasaisen ja

monipuolisen aineiston ylläpitäminen sekä asiakkaiden opastaminen. Fyysisen kirjaston rinnalle on tullut sähköinen kirjasto. Verkkopalvelujen kehittämisen myötä kirjastosta on muotoutunut valtakunnallinen ja kansainvälinen osaa- miskeskus.

Kaupunginmuseon asiakasmäärät ja näyttelyiden kävijämäärät lisääntyivät uusien näyttelyiden ja runsaan julkisuuden ansiosta. Pohjoismaiden Ministerineuvoston osittain rahoittama Helsingin, Tukholman, Pietarin ja Tallinnan kaupunginmuseoiden yhteistyöprojekti saatiin päätökseen. Kaupunginmuseo tuotti lukuisia julkaisuja ja museon kansainvälinen toiminta on ollut näkyvää.

Myös kaupungin taidemuseon ja kaupunginorkesterin kansainvälinen toiminta on ollut vilkasta. Taidemuseon näyttelytoimintaa Tennispalatsissa on jossain määrin vaikeuttanut Kampin rakennustyö. Muutoin toiminta on ollut entiseen tapaan monipuolista. Kaupunginorkesteri on entisestään laajentanut yhteistyötään sekä kotimaisten että kansainvälisten toimijoiden kanssa. Orkesteri tarjosi korkealaatuisia ja monipuolisia konsertteja ja tavoitti niillä laajan kuulijakunnan.

TIETOKESKUS

Talous- ja asuntoasiat sekä väestökehitys olivat monipuolisesti tietokeskuksen tutkimusten ja tilastojen aiheina. Internet-julkaisujen tuottaminen lisääntyi ja vakiinnutti asemansa. Lähiöprojektin toinen seurantaraportti valmistui. Kaupungin arkistotoiminta varten laadittiin kolmas kehittämisohjelma 2004–2008. Kaupunginarkiston tilojen remontti Kallion virastotalossa valmistui.

LIIKUNTA

Liikuntaviraston liikuntapaikoilla kirjattiin lähes 8,3 miljoonaa käyntikertaa, mikä on noin 250 000 edellisvuotta enemmän. Luku sisältää liikuntalaitosten, ulkokenttien, uimarantojen ja liikunnanohjauksen käyntikerrat. Lisäksi helsinkiläiset liikkuiivat ulkoilualueilla ja -reiteillä, laduilla, venesatamissa ja kalavesillä.

Käpylän liikuntapuiston tekojäärata valmistui vuoden lopussa. Pukinmäen liikuntapuistoon rakennettiin uutta tekniikkaa edustava siirrettävä tekojäärata. Pirkkolan uima- ja palloiluhalli avattiin perusparannuksen jälkeen vuoden alussa. Tallin jalkapallohalli jouduttiin sulkemaan turvallisuussyistä helmikuussa. Hallin teräsrakenteiden kantokyky tarkistettiin ja rakenteet vahvistettiin. Halliin asennettiin myös uusi tekonurmimatto.

Merellisen Helsingin palveluita edisti Kaunis- saaren yleissuunnitelman hyväksyminen. Myös Katajanokan vierasvenesatama valmistui syksyllä.

Liikuntavirasto osallistui EU:n vammaisten vuoden Sport4All-hankkeeseen. Hanke liittyy Suomalaisen liikunnan tietopankin kehittämiseen.

NUORISO

Nuorisoasiainkeskuksen kokonaiskävijämäärät vähenivät hieman, mutta pitkäkestoisen ja intensiivisen työn – nuorisotyöllisten kontaktien ja yksilöllisen tuen – määrä kasvoi. Kaiken kaikkiaan nuorisotoimelle asetetut tavoitteet saavutettiin ja nuorisosiainkeskuksen jäsenkortteja myytiin edellisvuotta enemmän.

Nuorisolle suunnatut tapahtumat kasvattivat vetovoimaansa ja kävijämäärät niissä lisääntyivät. Ympäristöasiat ja ekotempaukset houkuttelivat nuoria toimintaan edellisvuotta enemmän ja mm. Bengtsårin leirisaaren käyttö oli vilkasta. Leirejä järjestettiin 59 ja niihin osallistui yli 2 000 leiriläistä.

Lasten ja nuorten osallistamista pyrittiin edistämään mm. oppilaskuntatoimintaa lisäämällä. Lähtökohtana oli ajatus, että lapset ja nuoret ovat kuntalaisia joilla on oikeus oman kotikaupunkinsa kehittämiseen, ja että aktiiviseksi kansalaiseksi kasvaminen lähtee toimintakulttuurista. Osallistava kulttuuritapahtuma, show- ja diskotanssikilpailu Dance Action, keräsi ennätysosallistuja- ja yleisömäärän. Jokavuotinen tapahtuma tarjoaa nuorille mahdollisuuden esiintyä ja saada ammattilaispalautetta.

HENKILÖSTÖ

Kaupungin henkilöstöasioiden hoidossa keskeinen tehtävä oli tukea eri tavoin taloussopeutusta. Huo-

miota kiinnitettiin henkilöstökustannusten hallintaan, uusien henkilöstöhallinnon työmenetelmien käyttöönottoon samoin kuin yhteistoimintamenetelyn tärkeyteen organisaatiomuutostilanteissa. Taloussopeutusta tuettiin myös koulutuksellisin toimin. Osana virka- ja työehtosopimusten täytännönpanotyötä jatkettiin kaupungin palkkausjärjestelmän kokonaisuudistusta.

Tulospalkkiojärjestelmä oli käytössä 25 virastossa tai liikelaitoksessa. Sen piirissä oli noin 11 000 henkilöä eli noin 27 % kaupungin henkilöstöstä. Tulospalkkiojärjestelmien tavoitteena on omalta osaltaan tukea taloussopeutuksen onnistumista ja sen edellyttämää toimintaprosessien ja menettelytapojen kehittämistä.

Kaupungin henkilöstöhankinta tehostui toukuussa käyttöönotetun sähköisen rekrytointijärjestelmän ansiosta. Internetissä julkaistiin yli tuhat työpaikkailmoitusta joihin saatiin noin 5 600 hakemusta.

TYÖLLISYYS

Kaupunki on hoitanut työllisyyttä Helsingin työvoimatoimiston kanssa sovitun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Tukityöllistämisen ja muiden jo vakiintuneiden työmuotojen ohella ratkaisukeinoja työttömyyteen on haettu myös erilaisten projektien ja kokeilujen avulla. Euroopan sosiaalirahasto on rahoittanut kahdeksaa kolmivuotista työllistämishanketta. Ne, samoin kuin kaksivuotinen kaupungin ja työvoimatoimiston välinen yhteispalvelupistekeilu, on saatu päätökseen. Projekteissa ja kokeilussa kehitettyjä ja hyväksi havaittuja käytäntöjä on siirretty virastojen perustoimintoihin. ■

Apulaiskaupunginjohtaja

Pekka Sauri

Rakennus- ja ympäristötoimi

- Julkinen liikenne
- Pelastustoimi
- Ympäristöasiat

Kunnalliset liikelaitokset:

- Liikennelaitos (2 052)
- Palvelukeskus (1 997)
- Helsingin Tekstiilipalvelu (110)

Virastot:

- Pelastuslaitos (629)
- Ympäristökeskus (179)
- Tukkutori (27)
- Hankintakeskus (79)
- Rakennusvirasto (1950)

*Suluissa päätoimisen kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMEN AVAINLUKUJA	
Toimintatulot, milj. euroa	532,5
Toimintamenot, milj. euroa	603,6
Toimintamenot/as., euroa	1 079
Investoinnit, milj. euroa	137,7
Henkilöstömäärä	7 023
Koko henkilöstöstä, %	18

Toimintatulot ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMI

Organisaatiomuutoksen seurauksena rakennus- ja ympäristötoimen toimialaan kuuluvat julkinen liikenne sekä kaupunkiympäristön kestävydestä, toimivuudesta, ylläpidosta ja turvallisuudesta huolehtiminen.

TEKNISESTÄ TOIMIALASTA RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖTOIMEKSI

Kaupunginvaltuusto muutti johtosääntöä siten, että teknistä tointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialasta siirtyivät tekninen lautakunta ja satamalautakunta 1.8.2003 lukien kaupunginjohtajan toimialaan. Kaupunginjohtajan toimialalta puolestaan siirtyivät pelastuslautakunta ja ympäristölautakunta teknisen toimen apulaiskaupunginjohtajan toimialaan. Toimialan nimi muutettiin rakennus- ja ympäristötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan toimialaksi. Muutos ajoittui sopivaan saumakohtaan: teknisen toimen apulaiskaupunginjohtajan Martin Meinanderin määräaikainen virkasuhde päättyi 31.7.2003 ja rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajana aloitti Pekka Sauri 2.9.2003.

KAUPUNGIN TALOUDEN SÄÄSTÖKUURI PURI

Hallintokunnat joutuivat säästösyistä mitoittamaan työnsä sovittuihin kustannusraameihin.

Merkittäviä moitteita kaupunkilaisten taholta ei kuitenkaan tullut, vaikka säästöt osaltaan kohdistuivat myös kaupunkilaisille näkyvään toimintaan, kuten katu- ja vihertoimeen. Säästötoimet kohdistuivat erityisesti puistojen rakentamiseen. Muutamia huonokuntoisia leikkipaikkoja purettiin ja pieniä luistelukenttiä vähennettiin. Katu- ja rakentaminen oli kuitenkin vilkasta ja pääpaino katujen rakentamisessa oli uusilla asuinalueilla. Merkittäviä valmistuneita työkohteita olivat mm. Korkeasaaren uusi silta ja Aleksanterinkadun peruskorjaus.

Joukkoliikenteen taksoja korotettiin keskimäärin 10%:lla. Bussiliikenteen supistukset kohdistettiin varsinkin viikonloppuliikenteeseen sekä vuoroihin, joissa kysyntä on ollut vähäistä. Uutena sopeuttamiskeinona käytettiin keskikesän liikenteen supistuksia. Tariffituella katettiin kustannuksista 49,5% kun vielä vuonna 2002 tariffituen osuus oli 52,4%.

Helsingin tekstiilipalvelun taloudellinen tulos pysyi uusien asiakkaiden ja säästötoimien ansiosta lähes talousarviotavoitteen mukaisena. Hankintakeskuksen toiminnassa säästökuuri näkyi palvelujen kysynnän vähenemisenä ja toimintoja sopeutettiin mm. lakkauttamalla offsetpaino.

NÄKYVÄÄ RAKENTAMISTA JA HYVÄÄ JOUKKOLIIKENNETTÄ

Helsingin kaupungin rakennusviraston toiminnan käynnistymisestä tuli 29.1.2003 kuluneeksi 125 vuotta. Juhlavuosi näkyi lukuisissa tapahtumissa eri puolilla kaupunkia. Rakennusvirasto osallistui Rostockin maailmannäyttelyyn Suomen osaston suunnitteluun ja toteutukseen. Pietari 300 vuotta -juhlapuisto vihittiin käyttöön toukokuussa. Helsinki lahjoitti puistoon 300 marjaomenapuuta ja osallistui avajaistilaisuuteen.

Rakennusviraston tärkein kehittämishanke, viraston tilaajaorganisaation uudistaminen, eteni vuoden 2003 aikana niin, että vuoden 2004 kuluessa organisaatiouudistus voidaan panna täytäntöön.

Liikennetarjonnan vähennyksistä huolimatta matkustajien tyytyväisyys joukkoliikennepalveluihin parani vuodesta 2002. Yleisarvosanaksi Helsingin joukkoliikenne sai noin kahdeksan. Matkakorttijärjestelmä oli ensimmäisen kerran käytössä koko laajuudessaan. Vuoden lopulla Helsingin seudulla oli käytössä noin 700 000 matkakorttia.

Helsinki oli aikaisempien vuosien tapaan mukana kansainvälisessä joukkoliikenteen benchmarking-projektissa (BEST). Tutkimuksessa Helsinki sijoittui jälleen Euroopan parhaiden joukkoliikennekaupunkien joukkoon.

PALMIA JA TUKKUTORI

Helsingin kaupungin palvelukeskus aloitti toimintansa liikelaitoksena 1.1.2003 ja liiketoimintanimeksi otettiin Palmia. Palvelukeskuksen toimialoja ovat ruoka-, kiinteistönhuolto- ja siivouspalvelut. Uudeksi toimintamalliksi valittiin matriisiorganisaatio. Koko vuoden ajan toimintoja sopeutettiin tiukentuneisiin taloudellisiin raameihin. Etenkin loppuvuonna työ tuotti hedelmää ja varmisti positiivisen tuloksen vuonna 2003.

Helsingin Tukkutori jatkoi tuloksellista toimintaansa myös vuonna 2003. Tukkutorin tilojen käyttöaste oli 97 % ja asiakasyritysten toimintaedellytyksiä parannettiin mm. pitämällä tilat elintarvikehygienialain edellyttämällä tasolla. Yhteistyönä alueen toimijoiden kanssa oli mm. ympäristöjärjestelmien laatiminen alueen neljän suuren yrityksen kanssa ja kierrätyksen lisääminen jätehuollon keskitetyllä konttikeräilyllä.

PALJON PIENIÄ RAKENNUTTAMISHANKKEITA

Vuoden aikana rakennusviraston HKR-Rakennuttaja oli mukana 499 hankkeessa. Määrä oli 39% suurempi kuin edellisellä vuonna, mutta hankkeiden keskimääräinen koko pieneni. Merkittävin hanke oli Kampin keskus, joka on Hel-

singin tämän hetken suurin rakennushanke. HKR-Rakennuttaja toimii Kampissa kaukoliikenteen ja Espoon bussiterminalien sekä katurakenteiden rakennuttajana.

Talopuolella suunnittelun ja rakentamisen painopiste siirtyy peruskorjauksiin ja Helsingin nykyisen rakennuskannan arvon säilyttämiseen. Peruskorjaussuunnitelmien lisäksi sisustussuunnitelmien tarve on lisääntynyt, koska kaupungin tilojen käyttötarpeet muuttuvat.

Yleissuunnittelussa merkittäviä hankkeita olivat Helsingin merenrantaselvitykset ja esteettömyysprojekti. Koulukeittiöiden inventointi käynnistettiin ja ravintokeskuksia suunniteltiin kouluihin, sairaaloihin, vanhusten hoitolaitoksiin ja lasten päiväkotieihin.

HELSINKI KAIKILLE JA SIISTI STADI

Helsinki kaikille -projektin avulla pyritään kaupunkiin, jossa kaikkien on helppo liikkua ikään ja kuntoon katsomatta. Ohjeisto valmistuu kesäkuuhun 2005 mennessä. Siisti Stadi -projektin tavoitteena on parantaa kaupunkikuvaa poistamalla romuja ja jätteitä ympäristöstä.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN KÄRKIKAUPUNKI

Helsinki sai vuonna 2002 valmiiksi ensimmäisenä eurooppalaisena pääkaupunkina kestävän kehityksen toimintaohjelman, Local Agendan 21. Ohjelman käytännön toteutusta jatkettiin aloittamalla järjestyksessä neljännen ympäristöohjelman valmistelu teemana Helsingin ekologinen kestävyys. Helsingille myönnettiin kunniamaininta EU:n ja Euroopan kaupunkien kestävän kehityksen kam-

panjan järjestämässä European Sustainable Cities Award 2003 -kilpailussa.

Ympäristönsuojelussa jatkui vilkas kansainvälinen yhteistyö lähialueilla Pietarin, Tallinnan ja Riian kaupunkien kanssa. Helsinki oli aktiivisesti mukana myös Eurocities-järjestön toiminnassa.

LUPIEN KÄSITTELY JOUTUISAA JA PALOTARKASTUKSIA TAVOITEMÄÄRÄ

Ympäristötoimen lupamenettelyssä ja valvonnassa kiinnitettiin erityistä huomiota lupien ja ilmoitusten täsmälliseen ja joutuisaan käsittelyyn ja ympäristökeskus saavuttikin läpimenoajoille asetetut tavoitteet melko hyvin. Käsittelyssä oli vaativia hankkeita kuten Kampin työmaa ja Vuosaaren satama. Myllypuron kaatopaikan mahdollisista pitkäaikaisista terveyshaitoista alueen asukkaille valmistui oloissamme varsin perusteelliset tieteelliset tutkimukset, joiden tulokset olivat sekä syöpien että synnynnäisten epämuodostumien osalta varsin lohdulliset. Pilaantuneiden maiden kunnostus asuntorakentamiseen työllisti edelleen sekä valvontaa että laboratoriota.

Pelastuslautakunta vahvisti palvelutasopäätöksellään riskien ja niiden edellyttämien toimintojen laadun ja määrän. Pelastuslaitos saavutti lainsäädännön ja palvelutasopäätöksen edellyttämät asuinrakennusten ja erityiskohteiden palotarkastusten tavoitemäärät lähes sataprosenttisesti. Helsinki onkin pääkaupunkiseudulla ainoa kunta, jossa lääninhallituksen edellyttämät palotarkastukset on suoritettu. Ennalta ehkäisevää valistus- ja neuvontatyötä tehtiin enemmän kuin vuoden tavoitteeksi oli asetettu. ■

TILINPÄÄTÖSTIEDOT 2003

Helsingin kaupungin talouden heikkeneminen pysähtyi vuonna 2003. Vielä vuonna 2002 alijäämäinen tulos muodostui vuonna 2003 ylijäämäiseksi. Tuloksen ylijäämäisyyteen vaikuttivat lähinnä Helsingin Energian poikkeuksellisen hyvä tulos ja Kampin tonttien luovutuksen kirjaaminen myyntituloksi kokonaan vuodelle 2003.

Muiden kuntien kanssa vertailukelpoinen Helsingin vuosikate ilman liikelaitoksia ei kuitenkaan kattanut poistoja eikä investointeja, ja toiminnan rahoitus perustui edelleen merkittävään lainanottoon. Valtion toimenpiteiden vaikutukset ovat edelleen nähtävissä nyt kaupunginhallituksen käsittelyyn tulevassa tilinpäätöksessä. Vuonna 2003 Helsingille tullut yhteisöverokertymä putosi edelleen. Helsingin muille kunnille maksama verotulotasaus vastasi yli kolmea veroprosenttiyksikköä.

Kaupungin menot pysyivät kokonaisuutena talousarvion puitteissa. Toimintatulot ylittivät 38 milj. euroa ja toimintamenot alittuivat 13 milj. euroa.

VEROTULOT ENNAKOITUA PIENEMMÄT

Verotulokertymä oli yhteensä 1 984 milj. euroa. Tästä oli kunnallisveroa 1 643 milj. euroa, yhteisöveroa 227 milj. euroa, kiinteistöveroa 114 milj. euroa ja koiraveroa 0,8 milj. euroa. Kunnallisveroa kertyi talousarviossa arvioitua vähemmän 25 milj. euroa ja kiinteistöveroa 4 milj. euroa vähemmän. Yhteisöveron tuotto oli 44 milj. euroa arvioitua pienempi. Verotulot olivat yhteensä 73 milj. euroa pienemmät kuin talousarviossa.

Valtionosuudet olivat vajaat 8 milj. euroa eli 73 milj. euroa talousarviota suuremmat. Kun verotulot jäivät alle talousarvion, niin se kompensoitui valtionosuuksien kertymässä. Valtionosuuksiin sisältyvä Helsingin maksama verotulotasaus oli 317 milj. euroa, mikä vastasi yli kolmen veroprosenttiyksikön tuottoa.

Talousarvion mukainen vuosikate ilman liikelaitoksia, mikä on vertailukelpoinen muihin kuntiin, oli 49 milj. euroa eikä siten kattanut 172 milj. euron suuruisia poistoja.

Tilikauden kirjanpidon mukaiseksi (ml. liikelaitokset) vuosikatteeksi muodostui 338 milj. euroa. Vuosikate kattoi poistot (295 milj. euroa) mutta ei investointeja (345 milj. euroa).

Nettoinvestoinnit olivat yhteensä, liikelaitokset mukaan lukien, 345 milj. euroa.

Taseen loppusumma on 9 059 milj. euroa, mikä on 248 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2002.

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot/toimintakulut = 100 x toimintatuotot / toimintakulut – valmistus omaan käyttöön

Omavaraisuus - % = 100x (oma pääoma + poistoero + vapaaehtoiset varaukset) / (taseen loppusumma - saadut ennakot)

Vuosikate/poistot, % = 100 x vuosikate/poistot

Rahoitusvarallisuus, euroa/asukas = (saamiset + rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset – vieras pääoma + saadut ennakot) / asukasmäärä 31.12.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = (vieras pääoma - saadut ennakot) / (toimintatuotot + verotulot + valtionosuudet)

Lainakanta 31.12.2003, miljoonaa euroa = vieras pääoma – (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainanhoitokate = (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

Investointien tulo-rahoitus, % = 100 x vuosikate / investointien omahankintameno

Lainasaamiset 31.12. = sijoituksiin merkityt jvk - lainasaamiset ja muut lainasaamiset

TILINPÄÄTÖKSEN TUNNUSLUVUT

	2003	2002
KAUPUNKI		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	43,6	39,8
Vuosikate/poistot, %	114,7	34,4
Vuosikate, euroa/asukas	604	176
Vuosikate ilman liikelaitoksia, euroa/asukas	87	- 203
Omavaraisuus - %	75,2	75,4
Rahoitusvarallisuus, euroa/asukas	- 563	- 475
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,3	36,9
Investointien tulo-rahoitus, %	69,8	20,0
Korolliset lainat, 31.12. milj. euroa	683	540
Korolliset lainat, euroa/asukas	1 221	965
Lainanhoitokate	15,4	1,4
Kassavarat 31.12, milj. euroa *)	647	560
Kassastamaksut vuodessa, milj. euroa	3 575	3 643
Kassan riittävyys, päivää *)	66	56
Lainasaamiset 31.12, milj. euroa	634	590
Asukasmäärä, 31.12.	559 330	559 716
KONSERNI		
Omavaraisuus - %	61,3	61,9
Lainakanta, milj. euroa	2 400	2 159
Lainat, euroa/asukas	4 290	3 857

*) Selittyy vuoden loppuun ajoittuneella merkittäväällä lainanotolla.

UUTTA LAINAA 150 MILJ. EUROA

Vuonna 2003 otettiin uutta lainaa 150 milj. euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 0,3 milj. euroa. Vuoden 2003 lainanotosta siirtyi 200 milj. euroa vuoden 2004 puolelle. Lainamäärä vuoden lopussa oli 683 milj. euroa eli 1 221 euroa/asukas.

HELSINGIN ENERGIALTA YLIMÄÄRÄINEN TULOUTUS

Liikelaistosten tilikauden tulokset ennen varauksia olivat seuraavat: Helsingin Energia 187,4 milj. euroa, Helsingin Vesi 0,1 milj. euroa, Helsingin Satama 19,4 milj. euroa, Liikennelaitos 0,8 milj. euroa, Helsingin kaupungin palvelukeskus 0,8 milj. euroa ja Helsingin Tekstiilipalvelu 0,1 milj. euroa. Kaikki liikelaitokset tulottivat talousarviossa sitoviksi tavoitteiksi asetetut peruspääoman tuotot ja perustamislainan korot sekä lyhensivät perustamislainojaan suunnitellun mukaisesti.

Helsingin Energian poikkeuksellisen hyvä tulos mahdollistaa tilinpäätöksen yhteydessä käsiteltävän ylimääräisen, jälkikäteen tehtävän 110 miljoonan euron tuloutuksen.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ 39 350

Kaupungin palveluksessa oli vuoden lopussa 39 350 henkilöä, joista 31 966 oli vakinaisia ja 7 384 määräaikaisia. Henkilöstömäärä oli 724 henkilöä (1,8 %) pienempi kuin edellisen vuoden lopussa. Vähennystä on tapahtunut lähes kaikissa virastoissa.

HELSINKI-KONSERNI

Helsinki-konserni muodostuu Helsingin kaupungista, 125 tytärosakeyhtiöstä, 8 tytärsäätiöstä ja 3 yhteis-yhtiöstä. Lisäksi kaupunki kuuluu kuuteen kuntayhtymään ja on mukana 48 osakkuusyhtiössä. Suurin osa tytärosakeyhtiöistä on kaupungin perustamia ja kaupungin 100-prosenttisesti omistamia.

Vuoden aikana konserniin tuli 9 uutta tytärosakeyhtiötä.

Konsernitaseen loppusumma on 10 884 milj. euroa. Konsernitaseesta laskettu Helsinki-konsernin omavaraisuusaste oli 61,3 % (61,9 % vuonna 2002). Konsernin lainakanta oli vuoden 2003 lopussa 2 400 milj. euroa eli 4 290 euroa/asukas (3 857 euroa/asukas vuonna 2002).

NÄKYMÄT TILIKAUDEN ALKAESSA

Kansainvälisen talouden elpyminen on ollut odotettua hitaampaa, mutta näkymät ovat vähitellen parantuneissa. Maailmantalouden lähiajan kehitykseen liittyy kuitenkin merkittäviä epävarmuustekijöitä, jotka saattavat hidastaa talouden elpymistä. Tuleva kehitys Suomessa riippuu olennaisesti siitä, millaiseksi kansainvälinen talouskehitys muodostuu. Nämä muutokset heijastuvat välittömästi myös kaupungin rahoitus-pohjaan. Arvioiden mukaan kotimainen kysyntä, etenkin yksityisen kulutuksen kasvu, on talouskasvun keskeinen veturi keskipitkällä tähtäyksellä. Epävarmasta kehityksestä huolimatta Suomen talouskasvun edel-

KAUPUNGINHALLITUKSEN EHDOTUS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Tilikauden tulos ennen varausten ja rahastojen muutoksia on 155 971 502,82 euroa. Tulokseen sisältyvät talousarvion ulkopuolisten liikelaitosten ja rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosääntöjen mukaisesti niiden omilla kirjanpidoissa.

KAUPUNGINHALLITUS ESITTÄÄ TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ SEURAAVAA:

Helsingin Energian tilikauden ylijäämä, 142 649 861,77 euroa peruspääoman tuloutuksen jälkeen, siirretään teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti Helsingin Energian omaan pääomaan.

Helsingin Veden tilikauden ylijäämä, 1 914 438,28 euroa, siirretään teknisen lautakunnan esityksen mukaisesti Helsingin Veden omaan pääomaan.

Helsingin Sataman tilikauden yli-/alijäämä on varausten muutosten jälkeen 0,00 euroa.

Liikennelaitoksen tilikauden yli-/alijäämä on varausten muutosten jälkeen 0,00 euroa.

Helsingin Tekstiilipalvelun tilikauden ylijäämä, 109 937,59 euroa, siirretään liikepalvelulautakunnan esityksen mukaisesti edellisten tilikausien ylijäämiin.

Asuinlainarahaston ylijäämä 1 892 671,39 euroa, asuntotuotantorahaston ylijäämä 805 432,74 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä 628 202,07 euroa, vakuutusrahaston alijäämä -31 677,46 euroa siirretään rahastojen sääntöjen mukaan niiden rahastopääomiin sekä innovaatorahaston yli-/alijäämä on 0,00 euroa.

Kaupunginhallitus ehdottaa lisäksi, että muun toiminnan tulos käsitellään seuraavasti:

Kamppi-Töölönlahti -alueen investointirahastosta tuloutetaan rahaston sääntöjen mukaisesti Kamppi-Töölönlahti -alueen investoinneista 25 705 059,41 euroa.

Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 999 676,31 euroa.

Investointivarauksesta tuloutetaan Kallion virastotalon peruskorjausmenoja vastaava määrä, 4 180 601,26 euroa, joka kirjataan tuloslaskelmaan poistoeron lisäyksenä.

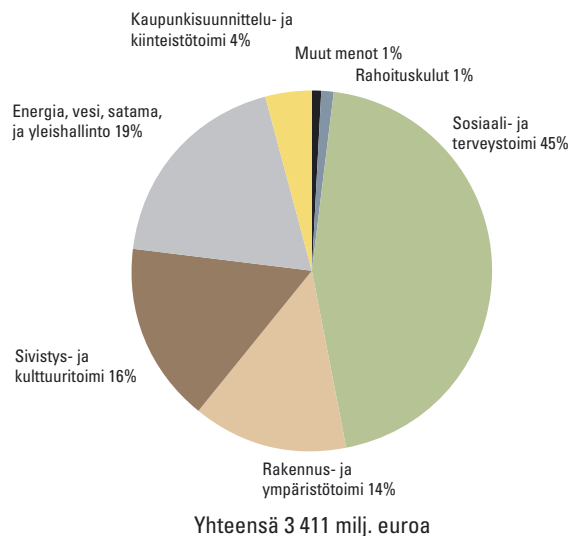
Muun toiminnan tilikauden alijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, -44 057 555,42 euroa, kirjataan kaupungin omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

lytykset ovat hyvät. Valtiovarainministeriön tuoreimman katsauksen mukaan Suomen kansantalouden kokonaistuotannon kasvuksi vuonna 2004 ennustetaan 2,7 %.

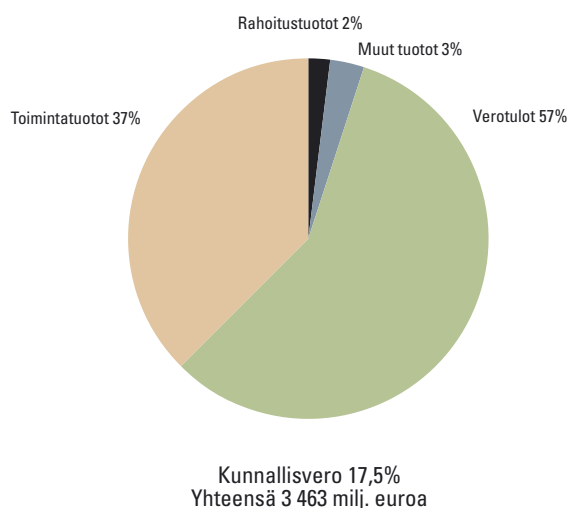
Helsingin seudun talouden kasvu vahvistui vuoden loppua kohti. Helsingin kaupungin talous pysyy vuonna 2004 edelleen heikkona. Kaupungin toimintamenojen ja niiden kattamiseen käytettävissä olevien tulojen välisen suhteen saamiseen tasapainoon on jo vuonna 2003 aloitettu ankara talouden sopeuttamisohjelma, mikä viimeisten ennusteiden mukaan näyttää tuottavan sille asetetut tavoitteet. Kaupungin talous on tasapainottumassa, mutta siitä huolimatta kaupungin talousnäkymät jatkuvat vaikeina myös taloussuunnitelmakaudella 2004–2006.

Vuoden 2004 talousarvion mukainen vuosikate on 88,4 milj. euroa ja tilikauden tulos –37,1 milj. euroa. Vuoden 2004 rahoitusvaje katetaan lainanotolla ja Helsingin Energian ylimääräisellä tuloutuksella. Tulevina vuosina kassan pienentäminen ei ole enää mahdollista. Lähtökohdat lähivuosien kaupungin taloudelle ovat parantuneet, mutta edelleenkin epävarmat. Toimintamenot on saatu kääntymään laskuun, mutta uhkatekijänä on edelleenkin erityisesti sosiaalitoimen ja erikoissairaanhoidon kustannuskehitys ja valtion toimet. Kaupungin toimintojen tehokkuutta joudutaan tarkastelemaan jatkossakin ja siihen tähtäävillä toimilla saamaan toiminnasta aiheutuvat menot ja investoinnit kestävän tulopohjan mukaiselle tasolle. ■

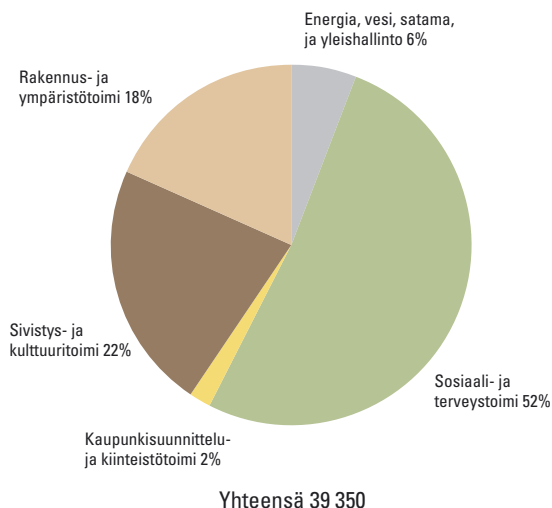
Menojen jakautuminen 2003

Tulojen jakautuminen 2003

Henkilöstö toimialoitain 2003

HELSINGIN KAUPUNGIN
TULOSLASKELMA

	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	850,0	766,4
Maksutuotot	123,4	125,6
Tuet ja avustukset	33,5	28,2
Vuokratuotot	229,5	223,6
Muut toimintatuotot	62,1	52,5
	1 298,5	1 196,2
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	104,1	111,3
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 1 057,9	- 1 041,3
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 288,4	- 296,6
Muut henkilösivukulut	- 78,8	- 88,0
Palvelujen ostot	- 917,2	- 970,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	- 374,1	- 330,0
Varastojen muutos	12,2	- 6,1
Avustukset	- 234,4	- 238,5
Vuokratulot	- 118,8	- 114,5
Muut toimintakulut	- 28,5	- 30,9
	- 3 086,0	- 3 116,1
TOIMINTAKATE	- 1 683,4	- 1 808,6
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	1 984,4	1 990,5
Valtionosuudet	7,8	- 118,6
	1 992,2	1 871,9
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	40,7	45,5
Muut rahoitustuotot	15,9	10,9
Korkokulut	- 23,2	- 17,3
Muut rahoituskulut	- 4,0	- 3,5
	29,4	35,6
VUOSIKATE	338,2	98,9
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 294,7	- 286,8
	- 294,7	- 286,8
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	115,6	44,5
Satunnaiset kulut	- 3,0	0,0
	112,6	44,5
TILIKAUDEN TULOS	156,0	- 143,4
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron muutos	0,3	- 9,1
Varausten muutos	- 15,2	- 6,7
Rahastojen muutos	- 39,7	5,6
	- 54,5	- 10,2
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	101,5	- 153,6

HELSINGIN KAUPUNGIN
RAHOITUSLASKELMA

	1.1. – 31.12.	MILJ. EUROA 2003	2002
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA			
Tulorahoitus			
Vuosikate	338,1	98,7	
Satunnaiset erät	112,6	44,5	
Tulorahoituksen korjauserät	- 145,1	- 48,2	
	305,6	94,9	
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 490,9	- 502,7	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	6,3	7,0	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	139,8	46,5	
	- 344,8	- 449,2	
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	- 39,2	- 354,3	
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	- 74,6	- 48,6	
Antolainasaamisten vähennykset	30,2	38,8	
	- 44,4	- 9,8	
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	143,0	402,1	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 0,3	- 65,7	
	142,7	336,4	
Oman pääoman muutokset	9,0	6,7	
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset	18,6	- 1,8	
Vaihto-omaisuuden muutos	- 20,4	9,1	
Pitkäaikaisten saamisten muutos	- 13,9	2,8	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	97,6	- 94,4	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	- 62,4	33,5	
	19,5	- 50,8	
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	126,7	282,5	
KASSAVAROJEN MUUTOS	87,5	- 71,8	
Kassavarojen muutos			
Kassavarat 31.12.	647,0	559,6	
Kassavarat 1.1.	- 559,6	- 631,3	
	87,5	- 71,8	

HELSINGIN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	49,0	53,0
Muut pitkävaikutteiset menot	45,1	43,3
Ennakkomaksut	0,6	0,5
	94,8	96,8
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 407,8	2 371,6
Rakennukset	1 418,2	1 330,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 776,4	1 757,7
Koneet ja kalusto	261,3	249,3
Muut aineelliset hyödykkeet	7,3	7,0
Ennakkomaksut ja keskenerä hankinnat	254,4	261,0
	6 125,4	5 977,1
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	645,0	618,2
Joukkovelkakirjalainasaamiset	41,4	41,9
Muut lainasaamiset	592,8	589,5
Muut saamiset	0,0	0,0
	1 279,3	1 249,5
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	358,5	338,2
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3,1	2,9
Muut toimeksiantojen varat	218,4	232,2
	580,0	573,4
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	64,0	47,6
Ennakkomaksut	4,0	0,0
	68,0	47,6
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	15,1	0,0
Lainasaamiset	0,1	0,1
Muut saamiset	4,6	5,8
	19,8	5,8
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	115,8	99,9
Lainasaamiset	1,0	0,9
Muut saamiset	46,4	165,0
Siirtosaamiset	81,7	76,6
	244,8	342,4
Saamiset yhteensä	264,6	348,3
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin	619,0	468,7
Joukkovelkakirjalainasaamiset	23,3	41,0
	642,3	509,7
Rahat ja pankkisaamiset	4,7	8,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 059,1	8 810,6

VASTATTAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 972,4	2 972,4
Liittymismaksurahasto	52,1	43,1
Arvonkorotusrahasto	1 853,1	1 845,6
Muut omat rahastot	713,4	674,0
Muu oma pääoma	546,1	545,8
Edellisten tilikaudien yli-/alijäämä	291,1	445,0
Tilikauden yli-/alijäämä	101,5	- 153,9
	6 529,6	6 372,1
POISTOERO		
JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	114,9	115,3
Vapaaehtoiset varaukset	156,0	140,8
	271,0	256,1
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	424,3	454,3
Muut pakolliset varaukset	10,1	9,6
	434,4	463,9
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	360,0	340,0
Lahjoitusrahastojen pääomat	3,1	2,9
Muut toimeksiantojen pääomat	224,3	219,2
	587,4	562,1
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	35,0	138,3
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	550,6	400,7
Lainat julkisyhteisöiltä	0,7	0,9
Saadut ennakot	0,0	0,4
Ostovelat	0,0	0,0
Muut velat	0,6	0,7
	586,9	541,0
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	96,3	0,0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,1	0,1
Lainat julkisyhteisöiltä	0,2	0,2
Saadut ennakot	10,2	24,1
Ostovelat	124,3	132,6
Muut velat	70,7	71,2
Siirtovelat	348,0	387,2
	649,8	615,4
Vieras pääoma yhteensä	1 236,7	1 156,4
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 059,1	8 810,6

HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNITASE

MILJ. EUROA

VASTAAVAA 31.12.2003 31.12.2002

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	54,1	57,9
Muut pitkävaikutteiset menot	73,8	71,3
Ennakkomaksut	2,4	1,8
	130,3	131,0

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	2 432,3	2 396,4
Rakennukset	3 637,4	3 440,1
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 855,6	1 836,6
Koneet ja kalusto	332,9	317,5
Muut aineelliset hyödykkeet	28,1	27,6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	400,7	422,9
	8 687,0	8 441,0

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	118,2	110,3
Muut osakkeet ja osuudet	272,2	273,2
Joukkovelkakirjalainasaamiset	54,9	13,8
Muut lainasaamiset	182,3	179,8
Muut saamiset	0,1	0,1
	627,7	577,2

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot	36,7	44,2
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3,3	4,0
Muut toimeksiantojen varat	214,8	211,9
	254,8	260,1

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	69,7	54,1
Valmiit tuotteet	0,1	0,0
Muu vaihto-omaisuus	0,0	0,0
Ennakkomaksut	4,0	0,0
	73,9	54,2

Saamiset

Pitkäaikaiset

Myyntisaamiset	15,1	0,0
Lainasaamiset	0,1	0,1
Siirtosaamiset	0,1	0,3
Muut saamiset	4,8	5,9
	20,1	6,2

Lyhytaikaiset

Myyntisaamiset	130,3	121,8
Lainasaamiset	1,2	7,4
Siirtosaamiset	86,1	80,6
Muut saamiset	54,7	166,5
	272,3	376,3

Rahoitusomaisuusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet	0,1	0,1
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	659,5	499,6
Joukkovelkakirjalainasaamiset	23,3	57,5
Muut arvopaperit	10,2	9,6
	693,0	566,9

Rahat ja pankkisaamiset

	124,6	136,2
--	--------------	--------------

VASTAAVAA YHTEENSÄ 10 883,6 10 549,1

VASTATTAVAA 31.12.2003 31.12.2002

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	2 977,9	2 978,1
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä	11,2	11,3
Liittymismaksurahasto	66,0	44,4
Arvonkorotusrachasto	1 858,4	1 851,7
Muut omat rahastot	860,7	809,1
Muu oma pääoma	546,1	545,8
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	- 112,5	66,0
Tilikauden ylijäämä	92,7	- 155,4
	6 300,6	6 150,9

VÄHEMMISTÖOSUUS

44,7 43,0

VARAUKSET

Kertynyt poistoero	152,3	152,0
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	195,6	172,7
Muut vapaaehtoiset varaukset	11,3	13,8
	359,3	338,5

Pakolliset varaukset

Eläkevaraukset	427,0	457,3
Muut pakolliset varaukset	30,0	27,4
	457,0	484,7

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	361,4	340,0
Lahjoitusrahastojen pääomat	3,3	4,0
Muut toimeksiantojen pääomat	224,3	219,2
	588,9	563,2

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Joukkovelkakirjalainat	35,0	138,3
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	952,9	705,1
Lainat julkisyhteisöiltä	1 124,1	1 146,6
Lainat muilta luotonantajilta	130,0	92,7
Saadut ennakot	5,7	31,1
Ostovelat	0,0	0,0
Muut pitkäaikaiset velat	11,5	8,8
	2 259,3	2 122,6

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	96,3	0,2
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41,1	38,4
Lainat julkisyhteisöiltä	16,8	36,3
Lainat muilta luotonantajilta	3,2	1,2
Saadut ennakot	21,7	34,9
Ostovelat	146,4	153,4
Muut lyhytaikainen velat	115,0	111,7
Siirtovelat	433,3	470,1
	873,9	846,2

VASTATTAVAA YHTEENSÄ 10 883,6 10 549,1

Helsingin Energia

TULOSLASKELMA

	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
Liikevaihto	574,5	490,6
Valmistus omaan käyttöön	6,3	5,3
Liiketoiminnan muut tuotot	25,4	15,0
	31,7	20,4
Materiaalit ja palvelut		
Energian hankinta	- 40,0	- 37,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Voimalaitospolttoaineostot	- 192,8	- 159,7
Polttoainevarastojen muutos	11,6	- 6,1
Aine- ja tarvikeostot	- 12,2	- 12,5
Tarvikevarastojen muutos	- 0,3	0,1
Ulkopuoliset palvelut	- 21,3	- 23,3
	- 254,9	- 238,6
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 48,4	- 48,7
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 12,8	- 11,0
Muut henkilösivukulut	- 4,0	- 4,0
	- 65,2	- 63,8
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 54,6	- 53,7
Liiketoiminnan muut kulut	- 54,6	- 53,7
Liiketoiminnan muut kulut	- 23,1	- 22,8
	- 23,1	- 22,8
LIIEKYLJÄÄMÄ	208,4	132,1
Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot	6,6	5,1
Muut korko- ja rahoitustuotot	1,2	2,7
Korko- ja muut rahoituskulut	- 28,7	- 30,9
	- 21,0	- 23,0
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	187,4	109,1
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron muutos	2,7	2,7
Varausten muutos	0,0	- 0,1
Korvaus peruspääomalle	- 47,4	- 47,4
	- 44,8	- 44,9
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	142,6	64,2

TASE

milj. euroa VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	25,1	26,3
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	117,0	123,3
Verkosto	425,8	426,8
Tuotannolliset koneet ja laitteet	224,2	232,9
Muut koneet ja kalusto	7,4	9,7
Hankintaennakkomaksut	2,5	0,1
Keskeneräinen käyttöomaisuus	12,0	2,6
	788,8	795,5
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	125,8	104,3
Muut sijoitukset	145,4	145,5
	271,3	249,8
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Polttoaineet	51,6	40,0
Ennakkomaksut	4,0	0,0
Tarvikkeet	2,8	3,1
	58,5	43,1
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,0	0,0
	0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	44,4	45,4
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	0,1	0,0
Saamiset kaupungilta	4,6	5,6
Siirtosaamiset	20,0	24,9
Muut saamiset	4,9	18,9
	73,9	94,7
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	29,9	95,9
	29,9	95,9
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 247,5	1 305,3

RAHOITUSLASKELMA

1.1. – 31.12. 2003 MILJ. EUROA 2002

LIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA

Tulorahoitus		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	208,4	132,1
Poistot	54,6	53,7
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomalle	- 47,4	- 47,4
Korkokulut kaupungille	- 28,1	- 30,9
Muut rahoitustuotot ja -kulut	7,1	7,8
	194,6	115,3
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 68,2	- 36,3
	- 68,2	- 36,3

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA

RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA

Lainakannan muutokset		
Kunnalta saatujen lainojen vähennys	- 19,3	- 19,3
Muilta saatujen lainojen vähennys	0,0	0,0
	- 19,2	- 19,3

Oman pääoman muutokset

Liittymismaksujen lisäys	4,2	4,1
Muut oman pääoman muutokset	- 50,0	0,0
	- 45,8	4,1

Muut maksuvalmiuden muutokset

Pitkäaikaisten saamisten muutokset	0,0	0,4
Vaihto-omaisuuden muutos	- 15,4	6,0
Lyhytaikaiset saamisten muutos	20,8	- 12,7
Lyhytaikaisen vieraan pääoman muutos	- 132,7	13,3
	- 127,4	7,0

RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA

KASSAVAROJEN MUUTOS

Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	29,9	95,9
Kassavarat 1.1.	- 95,9	- 24,9
	- 66,0	70,9

TASE

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	474,3	474,3
Muut rahastot	86,8	82,6
Edellisten tilikaudien ylijäämä	83,2	69,0
Tilikauden ylijäämä	142,6	64,2
	786,9	690,1

POISTOERO JA VAPAAEHTOISSET VARAUKSET

Kertynyt poistoero	68,1	70,8
Ympäristöpennivaraus	0,2	0,2
	68,3	70,9

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat kaupungilta	306,0	325,3
Muut pitkäaikaiset velat	0,1	0,0
	306,1	325,3

Lyhytaikainen

Lainanlyhennykset	19,3	19,3
Saadut ennakot	1,2	3,7
Ostovelat	27,9	28,0
Ostovelat kaupungilta	0,4	0,7
Ostovelat saman konsernin yrityksiltä	2,5	2,7
Siirtovelat	18,6	17,2
Muut lyhytaikaiset velat	16,2	25,8
Muut lyhytaikaiset velat kaupungilta	0,0	121,4
	86,2	218,9

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

1 247,5 1 305,3

Helsingin Vesi

TULOSLASKELMA

	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
Liikevaihto	92,2	92,1
Valmistus omaan käyttöön	2,4	3,1
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1	0,0
	2,5	3,1
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	- 11,0	- 8,8
Varastojen lisäys (+)/vähennys (-)	0,0	- 0,1
Palvelujen ostot	- 8,9	- 8,8
	- 19,9	- 17,7
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 10,1	- 9,9
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 2,6	- 2,3
Muut henkilösivukulut	- 0,9	- 0,8
	- 13,5	- 13,0
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 28,0	- 27,6
Liiketoiminnan muut kulut	- 28,0	- 27,6
Vuokrat + muut kulut	- 2,9	- 3,7
	- 2,9	- 3,7
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	30,4	33,2
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,6	0,8
Korkokulut		
Kaupungin lainasta	- 17,9	- 18,4
Muista lainoista	0,0	0,0
Korvaus peruspääomalle	- 13,0	- 13,0
	- 30,3	- 30,6
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	0,1	2,6
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron lisäys(-)/vähennys (+)	0,3	0,3
Vapaaehtoisten varausten vähennys (+)	1,5	2,4
	1,8	2,7
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1,9	5,2

TASE

VASTAAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1,6	1,7
Muut pitkävaikutteiset menot	0,2	0,3
	1,7	2,0
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	35,2	34,2
Kiinteät rakenteet ja laitteet	353,7	352,8
Koneet ja kalusto	1,8	2,0
Ennakkomaksut ja kesken-	0,0	0,0
eräiset hankinnat	17,8	15,7
	408,5	404,7
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1,5	1,4
	1,5	1,4
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0,5	0,4
	0,5	0,4
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2,0	10,8
Saamiset kunnalta	0,2	1,3
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,0	0,7
Siirtosaamiset	1,1	2,4
	3,3	15,2
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	13,5	9,5
	13,5	9,5
VASTAAVAA YHTEENSÄ	429,1	433,2

RAHOITUSLASKELMA

1.1. – 31.12.	2003	MILJ. EUROA 2002
LIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikelyliijäämä (-)alijäämä)	30,4	33,2
Poistot	28,0	27,6
Rahoitustuotot ja -kulut	- 17,3	- 17,6
Korvaus peruspääomalle	- 13,0	- 13,0
	28,1	30,2
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 36,2	- 34,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,4	3,7
	- 31,8	- 31,1
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	- 3,6	- 0,9
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	- 7,3	- 7,3
	- 7,3	- 7,3
Oman pääoman muutokset		
Liittymismaksujen muutos	4,8	2,6
	4,8	2,6
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	0,0	0,1
Lyhytaikaisten saamisten muutokset kunnalta	1,1	0,2
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	10,8	- 10,7
Korottomien pitkä-/lyhytaik. velkojen muutos	- 1,6	4,3
	10,3	- 6,1
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	7,7	- 10,9
KASSAVAROJEN MUUTOS	4,1	- 11,8
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	13,5	9,5
Kassavarat 1.1.	- 9,5	- 21,3
	4,1	- 11,8

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	144,3	144,3
Muu oma pääoma		
Liittymismaksurahasto	17,9	13,1
Edellisten tilikausien ylijäämä	22,6	17,4
Tilikauden ylijäämä	1,9	5,2
	186,8	180,1
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Poistoero	4,3	4,6
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	7,7	7,7
Muut varaukset	3,0	4,5
	15,1	16,9
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	208,6	215,9
	208,6	215,9
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	7,3	7,3
Ostovelat	3,8	3,3
Velat kunnalle	2,8	4,0
Velat saman konsernin yrityksille	0,0	0,0
Muut velat	2,0	3,4
Siirtovelat	2,8	2,3
	18,7	20,3
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	429,1	433,2

Helsingin Satama

TULOSLASKELMA

	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
Liikevaihto	72,3	71,3
Valmistus omaan käyttöön	1,1	1,1
Liiketoiminnan muut tuotot	0,0	0,0
	1,1	1,1
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 3,1	- 2,9
Palvelujen ostot	- 8,8	- 8,2
	- 11,9	- 11,1
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 11,1	- 10,9
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 3,0	- 2,8
Muut henkilösivukulut	- 0,8	- 0,9
	- 14,9	- 14,5
Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot	- 13,1	- 11,4
Liiketoiminnan muut kulut	- 13,1	- 11,4
Vuokratkulut	- 10,3	- 10,1
Muut toimintakulut	- 0,4	- 0,5
	- 10,7	- 10,6
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	22,9	24,8
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	4,2	5,0
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Korkokulut		
Kaupungin lainasta	- 1,4	- 1,5
Korvaus peruspääomasta	- 6,3	- 6,3
Muut rahoituskulut	0,0	0,0
	- 3,5	- 2,9
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	19,4	21,9
Varausten ja rahastojen muutos		
Vapaaehtoisten varauksen muutos	- 19,4	- 21,9
	- 19,4	- 21,9
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0,0	0,0

TASE

VASTAAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,2	0,1
	0,2	0,1
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	20,7	20,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	45,7	50,1
Koneet ja kalusto	0,7	0,7
Ennakkomaksut ja kesken-		
eräiset hankinnat	21,0	8,7
	88,11	80,40
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	0,0	0,0
	0,0	0,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3,9	4,9
Saamiset kaupungilta	2,1	2,6
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	0,0	0,0
Muut saamiset	1,4	0,8
Siirtosaamiset	0,0	0,1
	7,4	8,3
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	148,4	135,6
	148,4	135,6
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	5,7	7,0
	5,7	7,0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	249,8	231,4

RAHOITUSLASKELMA

1.1. – 31.12.	2003	MILJ. EUROA 2002
LIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikelylijäämä	22,9	24,8
Poistot	13,1	11,4
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	- 6,3	- 6,3
Korkokulut kaupungin lainasta	- 1,4	- 1,5
Muut	4,2	5,0
	32,5	33,3
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 20,8	- 9,7
Käyttöomaisuuden myynti (jäännösarvo)	0,0	0,0
	- 20,8	- 9,7
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	11,6	23,6
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	- 1,9	- 1,9
	- 1,9	- 1,9
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	0,9	- 1,3
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	0,9	1,5
	1,7	0,2
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	- 0,1	- 1,7
KASSAVAROJEN MUUTOS	11,5	21,9
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	154,1	142,6
Kassavarat 1.1.	- 142,6	- 120,6
	11,5	21,9

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	60,2	60,2
Edellisten tilikauden ylijäämä	26,1	26,1
Tilikauden yli-/alijäämä	0,0	0,0
	86,2	86,2
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	134,8	115,4
Muut vapaaehtoiset varaukset	7,3	7,3
	142,1	122,7
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kaupungilta	11,3	13,2
	11,3	13,2
Lyhytaikainen		
Lainat kaupungilta	1,9	1,9
Ostovelat	3,6	2,5
Velat kaupungilta	0,6	0,5
Velat saman konsernin yrityksiltä	0,0	0,0
Muut velat	0,5	0,4
Siirtovelat	3,6	4,0
	10,2	9,3
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	249,8	231,4

Liikennelaitos

TULOSLASKELMA

	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
LIKEVAIHTO	206,0	201,3
Valmistus omaan käyttöön	3,3	3,3
Liiketoiminnan muut tuotot	11,5	10,6
Materiaalit ja palvelut	14,8	14,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	- 21,3	- 18,9
Varastojen lisäys/vähennys (+)	0,9	0,0
Ulkopuoliset palvelut		
Palvelujen ostot	- 76,5	- 77,8
	- 97,0	- 96,7
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 59,4	- 57,4
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 16,0	- 14,5
Muut henkilösivukulut	- 4,3	- 4,5
	- 79,7	- 76,4
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 25,6	- 26,6
	- 25,6	- 26,6
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	- 4,2	- 4,3
Muut kulut	- 2,2	- 2,9
	- 6,5	- 7,2
LIKEYLIJÄÄMÄ	12,0	8,4
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,2	0,4
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Korkokulut		
Kaupungin lainasta	- 2,6	- 3,3
Muista lainoista	0,0	0,0
Korvaus peruspääomalle	- 8,8	- 8,8
Muut rahoituskulut	0,0	0,0
	- 11,2	- 11,9
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	0,8	- 3,5
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	0,7	0,8
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)	- 1,5	0,0
	- 0,8	0,8
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0,0	- 2,6

TASE

VASTAAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1,3	1,6
Muut pitkävaikuttavat menot	0,3	0,6
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	0,6	0,5
	2,2	2,7
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	119,7	113,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	140,2	134,3
Koneet ja kalusto	158,2	142,3
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	21,2	46,1
	439,2	436,3
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	24,8	24,3
	24,8	24,3
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	4,2	3,3
	4,2	3,3
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	0,0	0,0
	0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	11,5	9,2
Siirtosaamiset	1,0	4,5
Muut saamiset	4,1	6,3
	16,6	20,0
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	5,4	2,6
	5,4	2,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	492,4	489,2

RAHOITUSLASKELMA

1.1. – 31.12.	2003	MILJ. EUROA 2002
LIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikeliijäämä (-) alijäämä)	12,0	8,4
Poistot ja arvonalennukset	25,6	26,6
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomalle	- 8,8	- 8,8
Korkokulut kaupungin lainasta	- 2,6	- 3,3
Muut	0,2	0,3
	26,4	23,1
Investoinnit		
Tuotantoinvestoinnit	- 14,1	- 32,9
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit	- 14,5	- 16,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	0,3
Käyttöomaisuuden myyntituotot	0,0	0,1
	- 28,6	- 49,1
VARSAINAINEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	- 2,2	- 26,0
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikainen		
Kaupungilta saatujen lainojen lisäys	0,0	14,5
Muilta saatujen lainojen lisäys	0,0	0,2
Kaupungilta saatujen lainojen vähennys	- 3,6	- 0,8
Muilta saatujen lainojen vähennys	- 0,2	- 0,1
Lyhytaikainen		
Kaupungilta saatujen lainojen lisäys	2,0	0,0
	- 1,8	13,7
Oman pääoman muutokset		
Peruspääoman muutos	1,9	4,3
	1,9	4,3
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	- 0,9	0,0
Saamisten muutokset, lisäys (-)/ vähennys (+)	3,4	- 7,0
Korottomien velkojen muutokset, lisäys (+)	2,3	6,4
	4,8	- 0,6
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	5,0	17,5
KASSAVAROJEN MUUTOS	2,8	- 8,5
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	5,4	2,6
Kassavarat 1.1.	- 2,6	- 11,2
	2,8	- 8,5

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	102,6	102,6
Koroton peruspääoma	260,3	258,3
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	- 3,6	- 1,0
Tilikauden yli-/alijäämä	0,0	- 2,6
	359,3	357,3
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Poistoero	18,1	18,8
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	1,5	0,0
Muut varaukset	0,0	0,0
	19,6	18,8
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	67,7	71,3
Muut velat	0,5	0,7
	68,2	72,0
Lyhytaikainen		
Velat kunnalta	2,8	0,8
Saadut ennakot	0,1	5,4
Ostovelat	13,6	17,2
Siirtovelat	17,8	14,6
Muut lyhytaikaiset velat	11,1	3,0
	45,4	41,0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	492,4	489,2

Helsingin Tekstiilipalvelu

TULOSLASKELMA

	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
Liikevaihto	6,1	6,1
Valmistus omaan käyttöön	0,0	0,1
Liiketoiminnan muut tuotot	0,0	0,0
	0,0	0,1
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	- 1,4	- 1,5
Palvelujen ostot	- 0,8	- 0,7
	- 2,1	- 2,2
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 2,4	- 2,4
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 0,7	- 0,7
Muut henkilösivukulut	- 0,2	- 0,2
	- 3,3	- 3,3
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 0,4	- 0,3
	- 0,4	- 0,3
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrat + muut kulut	- 0,1	- 0,1
	- 0,1	- 0,1
LIIKELYLIJÄÄMÄ	0,2	0,2
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,0	0,1
Korvaus peruspääomasta	- 0,1	- 0,1
	- 0,1	0,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0,1	0,2

RAHOITUSLASKELMA

1.1. – 31.12.	2003	MILJ. EUROA 2002
LIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Tulorahoitus		
Liikelylijäämä	0,2	0,2
Poistot	0,4	0,3
Rahoitustuotot ja -kulut	- 0,1	0,0
	0,5	0,5
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 1,0	- 1,1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	0,0
	- 1,0	- 1,1
VARSAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	- 0,4	- 0,6
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Lyhytaikaisten saamisten muutokset kunnalta	- 0,1	0,0
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	0,1	0,0
Korottomien lyhytaikaisten velkojen muutos	- 0,1	0,0
	0,0	0,0
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	0,0	0,0
KASSAVAROJEN MUUTOS	- 0,5	- 0,6
Kassavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	2,7	3,1
Kassavarat 1.1.	- 3,1	- 3,7
	- 0,5	- 0,6

TASE

VASTAAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
	0,0	0,0
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	0,6	0,6
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1,4	0,7
Koneet ja kalusto	0,2	0,2
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,1	0,1
	2,4	1,9
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet (HPY Holding Oyj:n osakkeet 300 kpl)	0,0	0,0
	0,0	0,0
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	0,6	0,6
Muut lyhytaikaiset saamiset	0,0	0,1
	0,6	0,7
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	0,0	0,0
Rahatoimisto, käyttötili	2,7	3,1
	2,7	3,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5,8	5,7

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2003	MILJ. EUROA 31.12.2002
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1,2	1,2
Edellisten tilikausien ylijäämä	2,1	1,8
Tilikauden ylijäämä	0,1	0,2
	3,4	3,3
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset		
Investointivaraukset	0,7	0,7
Muut vapaaehtoiset varaukset	0,7	0,7
	1,5	1,5
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	0,1	0,2
Muut lyhytaikaiset velat	0,1	0,1
Siirtovelat	0,7	0,6
	0,9	0,9
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5,8	5,7

HELSINGIN KAUPUNGIN PALVELUKESKUS

TULOSLASKELMA

MILJ. EUROA
31.12.2003

LIKEVAIHTO	85,4
Liiketoiminnan muut tuotot	2,1
	2,1
Materiaalit ja palvelut	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 16,9
Palvelujen ostot	- 10,8
	- 27,7
Henkilöstökulut	
Palkat	- 39,9
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	- 10,1
Muut henkilösivukulut	- 3,5
	- 53,4
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	- 0,8
	- 0,8
Liiketoiminnan muut kulut	
Vuokrat + muut kulut	- 4,7
	- 4,7
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	0,9
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkokulut	0,0
Korvaus peruspääomasta	- 0,1
	- 0,1
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0,8

RAHOITUSLASKELMA

1.1. – 31.12.

MILJ. EUROA
31.12.2003

LIKELAITOKSEN VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA	
Tulorahoitus	
Liikeliijäämä	0,9
Poistot ja arvonalentumiset	0,8
Rahoitustuotot ja -kulut	- 0,1
	1,6
Investoinnit	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	- 0,5
	- 0,5
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTOKASSAVIRTA	1,1
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA	
Muut maksuvalmiuden muutokset	
Vaihto-omaisuuden muutos	- 0,1
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	- 2,6
Korottomien pitkä-/lyhytaikaisten velkojen muutos	2,0
	- 0,7
RAHOITUSTOIMINNAN NETTOKASSAVIRTA	- 0,7
KASSAVAROJEN MUUTOS	0,4
Kassavarojen muutos	
Kassavarat 31.12.	6,6
Kassavarat 1.1.	- 6,2
	0,4

TASE

VASTAAVAA

31.12.2003

MILJ. EUROA
1.1.2003

Alkava tase

PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot	0,0	0,1
	0,0	0,1
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1,9	2,1
	1,9	2,1
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0,2	0,1
	0,2	0,1
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut pitkäaikaiset saamiset	5,7	5,7
	5,7	5,7
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	5,0	2,8
Muut lyhytaikaiset saamiset	0,9	0,4
Siirtosaamiset	0,0	0,0
	5,9	3,3
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset	0,0	0,0
Rahatoimisto, käyttötili	6,6	6,2
	6,6	6,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	20,4	17,5

TASE

VASTATTAVAA

31.12.2003

MILJ. EUROA
1.1.2003

OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2,1	2,1
Edellisten tilikausien ylijäämä	2,9	1,4
Tilikauden ylijäämä	0,8	1,6
	5,9	5,0
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	3,0	2,8
Muut lyhytaikaiset velat	1,0	0,9
Siirtovelat	10,5	8,8
	14,5	12,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	20,4	17,5

TIETOJA HELSINGISTÄ

Helsinki

Perustettu vuonna 1550
Pääkaupunki vuodesta 1812

ALUE JA YMPÄRISTÖ

Kokonaispinta-ala 686 km²
Maapinta-ala 185 km²
viheralueita ja puistoja 31 %
Väestötiheys
henkilöitä/maa-km² 3 000
Rantaviiva 98 km
Saaria 315

KESKILÄMPÖTILAT 2003

koko vuosi 5,6°C
lämpimin kuukausi, heinäkuu ... 20,7°C
kylmin kuukausi, tammikuu ... -8,6°C

VÄESTÖ

Väkiluku 2003/2004 559 330
Ikäjakuma %
0-6 6,8
7-15 8,9
16-64 70,7
65-74 7,2
75+ 6,4

Elinajanodote 76,8
miehet 72,8
naiset 80,1

Suomen kansalaisia % 94,7
Ulkomaisten kansalaisia % 5,3

Suomenkielisiä % 87,0
Ruotsinkielisiä % 6,3
Muunkielisiä % 6,7

ASUMINEN 2002

Asuinhuoneistoja yhteensä 305 133
omistusasuntoja 42,2 %
Asumisväljyys, m²/henkilö 33,1
Kaupungin omistamia
vuokra-asuntoja (2003) 53 000

TYÖMARKKINAT

Työpaikkoja 375 763
alkutuotanto (TOL A-B) 0,1 %
jalostus (TOL C-F) 14,1 %
palvelut (TOL G-Q) 84,8 %
- kauppa, rahoitus,
liikenne (TOL G-K) 49,7 %
- yhteiskunnalliset
palvelut (TOL L-Q) 35,1 %

Yrityksiä yhteensä 32 650
Työvoima (15-74 -vuotiaat)
Työllisiä 284 100
työttömiä 21 200
työvoimaosuus, % 71,6
Työttömyysaste, % 6,9

LIIKENNE 2003

Rekisteröityjä autoja 1000
asukasta kohti 346
Kaupungin sisäisen
joukkoliikenteen
matkoja yht. 207 milj.
Puhelinliittymiä 100
asukasta kohti 78
Matkapuhelimia 100 asukasta
kohti (koko maassa) 91
Internet-käyttäjät (15-74v) osuus
väestöstä 67%

ENERGIA- JA VESIHUOLTO 2002

Sähkön myynti 7 858 GWh
Kaukolämmön myynti 7 261 GWh

Veden myynti 72,2 milj.m³
Vedenkulutus asukasta
kohti päivässä 261 l
Puhdistun jätteen
määrä 87,7 milj.m³

TERVEYDENHUOLTO 2003

Kaupungin terveysasemia 32
Kaupungin sairaaloita 8

Perusterveydenhuolto:
Terveysasemakäyntejä
yhteensä 2,5 milj.
käyntejä asukasta kohti 4,4
Laitoshoidossa keskimäärin
päivittäin 2 484
omissa sairaaloissa 2 428
ostopalvelusairaaloissa 56
yhteensä 1 000 asukasta kohti ... 4,4

Erikoissairaanhoito:
Poliklinikkakäyntejä yhteensä ... 0,9 milj.
omissa yksiköissä 0,2 milj.
ostopalvelupoliklinikoilla ... 0,7 milj.
yhteensä 1000 asukasta kohti ... 1,7
Laitoshoidossa keskimäärin
päivittäin 1 358
omissa yksiköissä 300
ostopalvelupoliklinikoilla 1 058
yhteensä 1000 asukasta kohti ... 2,4

SOSIAALITOIMI 2003

Lasten päivähoitopaikkoja¹ sataa
1-6 -vuotiasta kohti 58,1
Vanhusten käytössä olevat
palvelutalopaikat 3 354
sataa yli 75-vuotiaasta
kohti 2003 9,3
laitoshoitopaikkoja 2 369
sataa yli 75-vuotiaasta
kohti 6,6
¹ Sisältää kunnalliset päiväkodit,
perhepäivähoidon ja ostopalvelupäiväkodit.

KOULUTUS 2002

Koulutusrakenne:
15-vuotta täyttäneistä, %
korkeintaan perusasteen tutkinto ... 33
keskiasteen tutkinto 34
alin korkea-asteen tutkinto 12
korkea-asteen tutkinto 21

Oppilaitokset Helsingissä:
Yliopistoja ja korkeakouluja 7
Ammattikorkeakouluja 5
Ammatillisia oppilaitoksia 15
Peruskouluja ja lukioita 208

KULTTUURI JA VAPAA-AIKA 2003

Kaupunginkirjasto
Lainoja, milj. kpl 10,0
Lainoja asukasta kohti 17,8

Museoita 79

Ulkoiluteitä ja kuntoratoja, km 216
Uimahalleja 14
Liikuntasalit ja hallit. 35

MATKAILU 2003

Matkustajaliikenne (milj. matkustajaa)
Helsinki-Vantaa 10
lentoaseman kautta 9
Helsingin rautatieaseman kautta ... 43

Hoteleihin saapuneita
matkustajia (milj.) 1,3
yöpymisiä yhteensä 2,3
siitä ulkomaalaiset 1,4
Hotelleja 46
huoneita 7 136
vuodepaikkoja 13 610

Kansainvälisiä kongresseja
ja tapahtumia 102
osallistujia 29 346

Helsingin kaupunki

VUOSIKERTOMUS 2003

Julkaisija: Helsingin kaupunginkanslia
Postiosoite: PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinvaihte (09) 1691
Fax (09) 169 783

Graafinen suunnittelu & taitto:

Tommi Luhtanen / Vihreä Peto Oy

Kuvitus:

Tanja Varonen / Vihreä Peto Oy

Valokuvat:

FutureImageBank Ltd.

Tanja Varonen

Helsingin kaupungin kuva-arkisto

Paino: Kirjapaino F.G. Lönnberg Oy 2004
ISBN: 951-718-899-4